

ŽELEZAR

Jesenice, 21. junija 1990

Številka 24 • XXXIX

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Lilijana Kos, tehnični urednik Dare Bradaškja in sekretar uredništva Binka Trako. Naslov: Uredništvo Železarnja, PS Slovenske železarnje - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov glavni in odgovorni urednik 26-18, tehnični urednik 26-19 in sekretar uredništva 26-12. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, Tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah

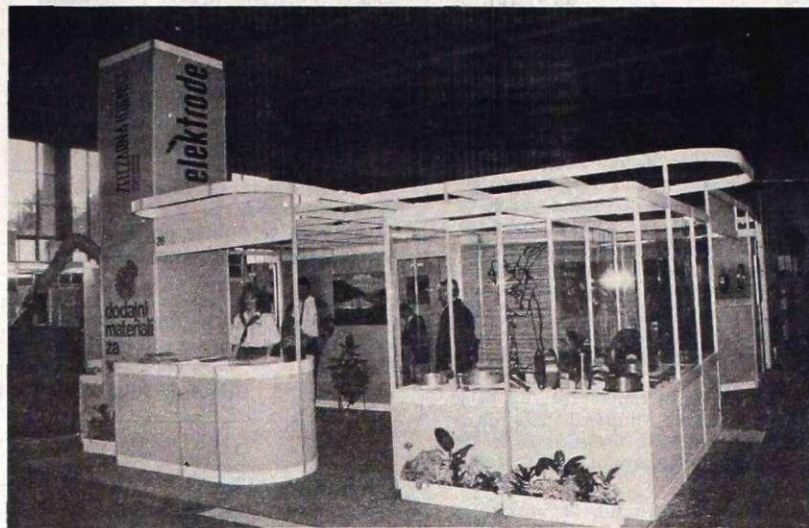
OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZ. ZA PRODAJO			
	količ. mes.	ind. mes.	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	7.742,0	115,3				
Jeklarna 2	12.401,0	104,2				
Livarna	36,0	300,0	4,0	44,4	143,7	66
VBS	11.086,8	111,8	2.526,0	88,0	25.048,6	97
HVB	4.929,8	119,7	4.448,2	109,6	49.259,8	103
HVJ	894,9	132,9	797,9	123,1	8.316,2	90
PVT	1.423,6	115,1	1.424,5	115,2	10.896,3	101
VDP	2.731,8	93,6	2.671,7	94,7	27.579,8	93
Žičarna	1.978,0	107,7	1.154,3	95,2	11.650,9	100
Jeklovlek	827,9	160,4	691,7	134,0	8.926,0	108
Elektrode	676,7	82,4	531,3	69,3	5.722,2	79
Želblarna	403,0	124,7	393,2	121,7	3.511,9	105
Žič. valjarna	3.146,3	97,4	562,0	98,2	5.560,3	126
ŽELEZARNA	48.277,8	109,2	15.204,8	101,1	156.615,7	99

V primerjavi z načrtom poteka proizvodnje v prvi polovici junija v redu, saj presegamo dnevni operativni program tako v skupni proizvodnji kot tudi v odpremi. Operativni program za junij je v primerjavi z družbenim načrtom za tisoč ton nižji, predvsem zaradi pomanjkanja naročil za obrate v ETE Okrogli program.

Celoten potek proizvodnje v juniju bi bil lahko tudi boljši, predvsem v obratih, kjer je naročil še dovolj - tak primer je Valjarna debele pločevine, ki v dinamiki zaostaja.

Posebej je potrebno poudariti dober rezultat v obratu PVT, ki ima zaradi povečanega izvoza v juniju visok načrt in ga presega. Kljub stalnim težavam, ki so še vedno prisotne, smo uspeli vsaj v določeni meri normalizirati celotno proizvodnjo na liniji Jeklarna 2 - Valjarna bluming štekel - Hladna valjarna Bela. Odstopanje zaradi težav v tem delu proizvodnje v maju in zaradi tega izredno slaba realizacija prodaje nam v mora biti v poduk, saj bomo še precej časa občutili negativne posledice.

Podpredsednik PO za proces:
Božidar Bartelj, dipl. ing.

Z razstave na zagrebškem velesejmu

(foto: Hrvoje Knez)

Utrip zagrebškega velesejma

Izvrsten nastop Železarne: dve zlati, ena srebrna medalja

Zagreb, 11. - 16. junija 1990. 13. Mednarodni sejem varilstva in varjenih konstrukcij. Križišče vzhoda in zahoda. Med 55 razstavljalci dodatnih materialov in opreme organizacijski odbor sejma (predstavniki inštitutov in porabnikov, sami priznani strokovnjaki s področja varilstva) dodeli naši firmi Železarni Jesenice tri medalje: zlato za elektrodo durastel, zlato za embalažo, srebrno za elektrodo abradur.

Za Borisa, vodjo enega od oddelkov prodaje, in njegovo ekipo skorajda ni predaha: obiskovalcev (povpraševalcev) je dnevno kakih osemdeset do sto. Pa ne pridejo samo po prospekte. Zanimajo jih tudi izdelki. Prihajajo predvsem tehnologi različnih firm, pred-

stavniki nabavnih služb. Zanimajo jih novosti, razvoj, nabavne možnosti.... Tokrat jim je na voljo tudi izčrpen ka-

talog, nekakšen priročnik, s katerim so še posebej zadovoljni (pohvaliti je treba Knjigovestnico Radovljica, ki se je kljub obilici dela res potrudila: v četrtek, 7. junija, so delali še zadnjo korekturo, v ponedeljek, 11. junija, je bil že na razpolago obiskovalcem sejma v Za-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kako obstati

Problem črne metalurgije je v Sloveniji iz meseca v mesec večji in bolj resen. Zato so delegati poslovnega sistema Slovenske železarnje na 3. seji skupščine v četrtek, 14. junija, največ časa namenili sprejetju programa sanacije železarn Jesenice in Štore. Možnost stečaja železarn je sedaj namreč bistveno večja kot še pred dvema mesecema, zato je potrebno sprejete ukrepe tudi hitreje in bolj odločno izpeljati.

Osnovni pogoj za dolgoročno sanacijo črne metalurgije je potrebna lastninska preobrazba podjetij. Predlog poslovnega sistema načrtuje tri ključne lastnike: Republiko, banke in delavce.

Zakaj Republika: metalurgija je takšna dejavnost, da je potrebna jasna opredelitev države, ali jo potrebuje za svoje uspešno gospodarjenje ali ne.

Zakaj banke: povsod v svetu je normalno, da kapitalsko intenzivne panoge, kot je metalurgija, soupravlja konzorcij bank.

Zakaj delavci: s solastništvom se odnos do gospodarjenja in dela bistveno spremeni v pozitivno smer.

Vendar tega predloga v vladi in pri bankah niso pripravljene takoj uresničiti. Preden pristanejo na soupravljanje v podjetjih črne metalurgije, zahtevajo, da so podjetja preoblikovana tako, da je možnost rentabilnega poslovanja znatno večja kot sedaj. Kot dokaz, da je tudi črna metalurgija lahko dobičkonosna, zahtevajo takojšnje mesečno pozitivno poslovanje posameznih podjetij. Kot začaran krog: v železarnah se ne moremo dolgoročno sanirati brez svežega kapitala, tega pa ne dobimo, ker iz meseca v mesec večamo izgubo. Delegati skupščine in z njimi vsi delavci Slovenskih železarn so se zato morali odločiti: ali obupati nad brezizidnostjo in pristati na ukinitve črne metalurgije v Sloveniji ter povečati množico brezposelnih še za 9.000 ljudi ali z rigoroznimi ukrepi zagotoviti pozitivno poslovanje zdravim delom podjetij. Delegati so se soglasno odločili za drugo možnost, ki pa prav tako ne bo neboleča. Osnova za ukrepe je namreč analiza firme Mc Kinsey, a s to razliko, da je potrebno predvidene spremembe izpeljati hitreje: do konca leta 1991 in ne šele leta 1993.

Odločilni za obstoj železarn Jesenice in Štore bodo prihodnji trije meseci. Če v tem času ničesar ne spremenimo in ne poslujemo pozitivno, so dolgoročni programi nesmiselni. Dodatna te-

žava je še v tem, da so to poletni meseci, značilni po slabih poslovnih rezultatih.

Za pozitivno poslovanje v naslednjih mesecih je potrebno znotraj podjetij doseči naslednje:

- znižati materialne stroške poslovanja še za 8 % glede na gospodarski načrt (ker jih sedaj redno mesečno presegamo, to pomeni poslovanje kar s 15 % nižjimi stroški kot sedaj),
- delati le v tistih obratih oziroma na strojih, za katere so zagotovljena naročila,
- zagotoviti popolno tehnološko disciplino.

Država pa se mora v tem času odločiti glede višine obresti, cen, poslovanja bank, učinkovitejše razbremenitve gospodarstva.

Da bi dolgoročnejša sanacija črne metalurgije imela realno osnovo, so delegati skupščine podprli predlog upravnega odbora PS Slovenske železarnje, da se sredstva Republike Slovenije za sanacijo črne metalurgije v višini 25 mio DEM ne smejo uporabiti za odplačilo bančnih posojil ampak kot trajni kapital posameznih podjetij. Zato je skupščina od podjetij - koristnikov kapitala zahtevala, da se morajo preoblikovati v delniške družbe najkasneje do konca leta. Rok so naslednji:

- osnutki ustanovitvenih aktov delniških družb morajo biti pripravljeni do konca julija 1990,
- pogodbe o ustanovitvi delniških družb morajo biti podpisane do 30. septembra 1990 in do takrat sprejeti tudi sklepi o razpisu delnic,
- organi družb se morajo konstituirati in sprejeti statute do 30. oktobra 1990.

Ob teh aktivnostih morajo v podjetjih sprejeti tudi podrobne programe s pogoji, roki, nosilci in odgovornostmi za uresničevanje operativnih ukrepov na osnovi študije Mc Kinsey. Do konca leta je potrebno izdelati razvojni program in p.edlog reševanja socialne problematike presežkov delavcev ter

ga posredovati družbenopolitičnim skupnostim v reševanje. V času preobrazbe morajo v oblikovanje odločitev podjetja vključevati že tudi prihodnje delničarje (Republiko, banke).

Če podjetja vseh teh pogojev ne bi uresničila, morajo vrniti sredstva v enkratnem znesku do 31. marca 1991 z obrestno mero za kratkoročna posojila pri LB, d.d.

In kako naj bi po preobrazbi izgledal Poslovni sistem Slovenske železarnje?

1. Slovenske železarnje, družba z omejeno odgovornostjo, ter železarni Jesenice in Štore se preoblikujejo v delniške družbe. Podjetja: Veriga Lesce, Plamen Kripa, Tovil Ljubljana, Žična Celje, Metalurški inštitut Ljubljana postanejo družbe z omejeno odgovornostjo. Partnerji podjetij so delavci, Slovenske železarnje, d.d., banke, poslovnih partnerji in drugi. Partnerji Slovenskih železarn, d.d. so podjetja, Republika, LB d.d. in drugi.

2. Vsa podjetja poslovnega sistema prenesejo 30 % poslovnih skladov na Slovenske železarnje, d.d. Ta poslovni sklad se obravnava vsebinsko kot prednostna delnica, s katero upravlja jo delničarji Slovenskih železarn, d.d. Republika in banke naj bi imele tako velik delež, da bi bile večinski delničarji.

3. V vseh družbah se uvede delavsko delničarstvo in s tem zagotovi trajni kapital v višini vsaj 8 mio DEM.

Po sprejetju teh pomembnih odločitev pa je kot sol na rano deloval pregled rezultatov poslovanja Slovenskih železarn v prvem tromesečju letos: letni načrt presegamo le pri številu zaposlenih, povsod drugod znatno zaostajamo. Blagovne proizvodnje smo dosegli le 92 % načrtovane in prodaje le 87 %. Kljub resnosti, celo usodnosti položaja, v vseh podjetjih delamo slabo, čeprav je res, da za marsikateri izdelek primanjkuje naročil. Res in še bolj tragično pa je tudi to, da nismo naredili niti tistega kar znamo, za kar sta bila trg in plačilo zagotovljena. Svetlejša točka je le izvoz (20 % več kot lani), ki je hkrati tudi potrdilo, da so dolgoročne usmeritve pravilne in da so naši izdelki tržno zanimivi, če bi bili...

Da. Če...

C. Martinčič

Obljub in sprenevedanja nam je dovolj!

POGLEJMO RESNICI V OČI.

Slovenskim delavcem v kovinski in elektroindustriji se godi iz dneva v dan slabše. Položaj dejavnosti je poguben, plače revne in socialne stiske vse večje. Borimo se za preživetje, vsak zase in vsi skupaj. POLITIKA IN VODSTVA PA REŠUJEJO GOSPODARSTVO Z ODPUŠČANJEM DELAVCEV.

POVEJMO KRIVCEM V OBRAZ.

Država jemlje preveč. Jemlje več kot kdajkoli doslej in dvakrat več kot pri sosedih, kamor svoje izdelke prodajamo. Države naše stiske ne ganejo. Prejšnja oblast je bila nad našimi zahtevami vzvišena, sedanja je za naša opozorila gluha. Govorjenje države o razbremenjevanju gospodarstva se je skoraj vedno doslej končalo z novimi davki.

DOVOLJ NAM JE, toda upanje nas še ni zapustilo. Zahtevali smo sklic izredne seje Skupščine Republike Slovenije, ki naj prepreči najhujše. Zahtevamo preveč? Ali je preveč že, če smo do 6. junija zamen pričakovali odgovor na pobude, ki smo jih naslovili vladi? Mar zahtevamo preveč, če terjamo takojšnjo razbremenitev gospodarstva na raven leta 1988? Ali želimo nemogoče, če pričakujemo, da bi sčasoma bilo naše gospodarstvo obremenjeno le toliko, kot ostali v evropskih deželah?

Je preveč, če zahtevamo podpis kolektivne pogodbe?

Da bi to dosegli, počnemo, kar nam omogočajo priborjene sindikalne svoboščine in pravice. Opozarjamo, zahtevamo, se pogajamo in tudi grozimo. Kajti, dovolj nam je!

Če Skupščina Republike Slovenije ne bo obravnavala naših zahtev, oziroma ne bo bistveno razbremenila našega dela, da bi mogli uspešneje gospodariti in bolje živeti, bomo stavkali.

Delavci smo in zato odslej veljajo samo dejanja: dejanja oblasti, da prepreči gospodarski polom kovinske in elektroindustrije in socialno eksplozijo ali dejanja delavcev, da s splošno stavko dokažejo, kako je to res potrebno.

Če se bomo odločili za SPLOŠNO STAVKO DELAVCEV KOVINSKE IN ELEKTROINDUSTRIJE, BOMO K SOLIDARNOSTNI STAVKI POVABILI TUDI VSE DRUGE DELAVCE V SLOVENIJI.

DOVOLJ NAM JE. Jemljejo nam pošten kos kruha in delo. Ne enega ne drugega ne bomo dali. Da o ponosu ne govorimo.

POVEJMO JIM V OBRAZ.

Protestno pismo so podpisali trije podpredsedniki odbora: Edo Kavčič, Vlado Rancigaj in Albert Veler ter sekretar Vladimir Bizovičar in predsednik Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije Albert Vodovnik.

Izvršni odbor sindikata Železarnje Jesenice to pobudo v celoti podpira.

Ustanovitev novega sindikata Neodvisnost v Železarni

Pluralizem je filozofska smer, ki zanika enotnost sveta in trdi, da sloni resničnost na različnih, samostojnih in neodvisnih izvorih. Sindikalni pluralizem pomeni več različnih, samostojnih in neodvisnih sindikalnih organizacij, ki se medsebojno in prostovoljno združujejo ali osamosvajajo. Zato je osnovni namen ustanavljanja novih sindikatov podpiranje različnosti in s tem ustvarjanje možnosti članstvu, da s svojimi idejami in novimi pogledi čim bolj pomaga samemu sebi in s tem vsem zaposlenim.

Sindikat Neodvisnost zato podpira ustanavljanje tudi drugih sindikatov, podpira osamosvojitev različnih delov sindikata, ki imajo različne interese od dosedanjega, podpira tudi združevanje in dogovarjanje z vsemi, ki imajo podobne interese, skratka podpira pluralizem sindikatov v najširšem pomenu. Članstvo v Neodvisnosti je popolnoma prostovoljno, vsak se lahko vpiše ali izpiše brez problemov. Pri Neodvisnosti znaša članarina 0,5 % od neto plače; razdeli se tako, da je 70 % ostane članom, 30 % pa se odreja republiški Zvezi neodvisnih sindikatov za organizacijo in povezovanje sindikata Neodvisnosti po Sloveniji.

Sindikat Neodvisnost sprejema članstvo, ki zna misliti s svojo glavo, da se bo znal vsak član posebej in vsi skupaj potegniti za svoje pravice. Ne prizadevamo si toliko za številčnost, kot za članstvo s hrbtenico, s svojo lastno pametjo in idejami, da bomo znali sami skrbeti zase. Prizadevali si bomo za vestne, odgovorne člane, ki bodo dobro plačani, osveščeni, da jih ne bo nihče več vodil za roko ali za nos. Neodvisnost bo organizacija samostojno mislečih, ponosnih, inovativnih članov, ki bodo pazili, koliko, komu in zakaj bodo plačevali svoj denar, ki gre iz njihove plače, in zahtevali tudi čiste račune za stvari, ki se financirajo s tem denarjem. Skrbeli bomo, da bomo čim dražje prodali svojo delovno silo, saj bomo s tem pomagali uveljavljati tudi normalne odnose v gospodarstvu.

Članom bomo stalno poročali o finančnem stanju sindikata Neodvisnost, koliko denarja smo prejeli, koliko smo ga potrošili in za kaj smo ga pora-

bili. Člani morajo točno vedeti, kaj se dogaja z njihovim denarjem. Sprejemali bomo vsako dotacijo ali nakazilo od kogarkoli, ki nam bo hotel pomagati, o tem pa bomo članstvo javno obveščali in s tem preprečili, da bi nas kdo hotel podkupovati. Nakazilo denarja ni za nas nobena obveza do darovalca, jasno pa je, da bo vsak moral vedeti, za kaj se je njegov denar potrošil. Tudi člani Neodvisnosti moramo vedeti, koliko denarja so nam odtegnili od že tako majhnih plač in za kaj je bil porabljen. Kje se je potrošil denar, ki smo ga dolga leta in ga še sedaj plačujemo iz svojih bruto plač, namenjen pa je bil za zaposlovanje, socialno skrbstvo, stanovanja in ostale družbene dejavnosti? Hočemo čiste račune, kajti plačevali smo za razne socialne programe in prestrukturiranje zaposlenih, da bi se ob brezposelnosti ali višjih delovnih silah lažje zaposlovali, programov in delovnih mest ter prerazporeditev delavcev pa ni nikjer.

Vse aktivnosti, ki jih organizira in financira katerekoli sindikat iz sklada skupne porabe (Sport, kultura), so in bodo dostopne za vse delavce, ne glede na to, ali so niso člani sindikata, in to kateregakoli. Vsi zaposleni plačujejo svoj delež v sklad skupne porabe iz svojega dohodka. Ni pa tudi nujno, da je vsak delavec član nekega sindikata; članstvo v nobenem sindikatu ni obveznost, zaradi nečlanjenja v sindikat ne more nihče trpeti nikakršnih posledic.

Takoj je treba prenehati strašiti delavce, da je zaposlenih povsod preveč in na pamet govoriti, da jih bodo začeli metati na cesto. Napraviti je potrebno strokovno analizo, katera delovna mesta naj bi se ukinita in kje delavcev primanjkuje. Najti je treba nova delovna mesta za delavce, ki bodo postali višek. Vse to je potrebno storiti odgovorno in človeško, ne pa kar počez vpiti, da je ljudi preveč. V dobi pomanjkanja delovnih mest naj nihče nima dveh delovnih mest. Ne more biti nekdo podjetnik, obenem pa prodajati svojo delovno silo in biti zaposlen dopolne v istem podjetju. Posebno pa ne more biti nekdo direktor v družbenem podjetju, istočasno pa imeti še svoje podjetje ali obrt ali trgovino. Nihče naj ne izkorišča svojega službenega položaja ali politične moči za svoje privatne posele. Ponudimo malim obrtnikom, popoldanskim fužarjem in ostalim podjetnikom ali opravljanje obrti in jim pri tem pomagamo (saj bodo sproti delovna mesta, ki jih sedaj zasedajo, obenem pa izkoriščajo poslovne povezave in druge ugodnosti, ki jih imajo v službi) ali naj se odločijo za opravljanje rednega dela.

Sindikat Neodvisnost ne bo podstavljaj hrbta direktorjem in političnim funkcionarjem in za njihov račun stavkal ali proti vladi ali proti banki ali proti občini. Neodvisni sindikat bo, kadar bo potrebno, stavkal proti tistemu, ki bo preprečeval uresničevanje pravic članov sindikata in vseh zaposlenih. Največkrat so to delodajalci, poslovodne strukture in nosilci oblasti v podjetjih, ki s pomočjo kvazisamoupravnih organov vsiljujejo svojo voljo vsem zaposlenim. S takimi metodami delodajalci namerno in javno vzpodbujajo stavko, tako da skriti za sindikatom prikrivajo svojo nesposobnost in napake.

Sindikat Neodvisnost se bo zavzel za normalizacijo odnosov v celotni družbi, najvažnejša je opredelitev nosilcev lastnine. S tem se bodo razčistili tudi odnosi in pojmi, kot so privatni lastnik, državna lastnina, delavske delnice, menažer, upravitelj, nameščenci, delavci. Ko bodo razčiščeni lastninski odnosi, bodo bolj jasne tudi naloge sindikata. V Železarni Jesenice bomo zahtevali popis premoženja prejšnjega sindikata, prav tako občinskega sindikata Jesenice ter sorazmerno razdelitev med ostale sindikate. Zahtevali bomo delež dohodka iz sklada skupne porabe, v katerega vplačujejo vsi zaposleni in iz katerega se delno financira tudi sindikat v Železarni, tudi za sindikat Neodvisnost v Železarni in to za leto 1990.

Obvestilo

Kadrovski sektor obvešča vse učence, dijake in študente, da v tem letu v železarni Jesenice NE BO ORGANIZIRANEGA POČITNIŠKEGA DELA.

Če bo kasneje nastala potreba po tem delu, Vas bomo pravočasno obvestili v glasilu Železar.

Kadrovski sektor
Oddelek za kadre

Pristopite k Zvezi neodvisnih sindikatov Slovenije

Brez pluralističnega sindikata ni pravne države. Pomagajmo odpravljati monopol enega sindikata v podjetjih in občinah in s tem izboljšujmo zaščito delavcev. Zato vas vabimo, da se priključite Zvezi neodvisnih sindikatov Slovenije.

Za začetek vam ne obljubljam ničesar drugega kot delavsko organizacijo, s pomočjo katere boste tisti, ki se boste vanjo vključili, lažje ščitili in uveljavljali svoje interese, med katerimi so najvažnejše večje plače in ohranjanje delovnih mest.

Prijavnice dobite pri Bogomirju Ličofu, Jeklna 2, telefon 34-76.

V ta sindikat se boste vključili prostovoljno in boste lahko iz njega tudi brez pojasnila izstopili.

Bogomir Ličof

Naše delo bo javno, članstvo in javnost imata pravico izvedeti vse, kar se dogaja v njihovem sindikatu. Javnosti bomo pokazali vse kršitve, ki se bodo in se še dogajajo v naši družbi in vplivale na nivo našega življenja. Člane Neodvisnosti bomo poučevali o vseh stvareh, ki jih zanimajo, da nihče ne bo mogel manipulirati z njimi in jih ustrahovati ter s tem pridobivati na svojo stran. S Poslovodnim odborom se bomo pogovarjali v ponedeljkih od 14. do 15. ure, ko ima le-ta informacijsko uro za vse obiskovalce, tako da bodo pogovori javni, da se bo vedelo, da nismo odvisni od nobenega, tudi od svojega poslovodnega odbora ne. V Železarni Jesenice se je 18 osnovnih organizacij sindikata od skupaj 25 odločilo izstopiti iz občinskega in medobčinskega sindikata. Njihovo voljo je treba podpreti in jo uresničiti, če v sodelovanju z občino ne vidijo nobene koristi.

Ker nas je že toliko, da se lahko konstituiramo, bomo to storili v naslednjih dneh. Delovali bomo kot sindikat podjetja v Železarni Jesenice in kot občinski sindikat na ravni občine

Jesenice, vključeni v Zvezo Neodvisnih sindikatov Slovenije Neodvisnost. Skrbeli bomo za vse zaposlene, posebno pa za svoje člane, to je za vse, ki si s poštenim delom služijo za življenje. Zahtevali bomo tako plačo za svoje delo, da bo to življenje dostojanstveno in vredno človeka današnjega časa.

Pridružite se sindikatu Neodvisnost vsi tisti, ki prodajate samo svojo delovno silo, svojega ponosa, dostojanstva, poštenja in človečnosti pa ne prodajamo za nobeno ceno. Zato vsi zaposleni v industriji, zdravstvu, šolstvu, v državnih službah, v trgovini, transportu, telekomunikacijah, v policiji, pri obrtnikih in povsod drugje, pridružite se nam, da ne bomo več slepo orodje političnih in gospodarskih mogočnejšev pod krinko samoupravljanja. Vzemimo stvari v svoje roke in si postavimo pravo ceno.

Bogomir Ličof

Delavke in delavci, novinarji in drugi zainteresirani občani

Informacijski tokovi gredo mnogokrat čudno pot in za sabo puščajo tudi nezaželene posledice. To pa ne koristi niti podjetju niti posamezniku, pač pa navadno vnaša razdor in negotovost. Zato se je vodstvo Železarnice odločilo, da vpelje posebno informacijsko metodo.

Vsak ponedeljek je od 14. do 15. ure v sejni sobi glavne pisarne organiziran informacijski biro.

Na postavljena vprašanja bodo odgovarjali: predsednik in podpredsedniki poslovodnega odbora ter direktorji Železarnice Jesenice.

Zahtevnejše odgovore bomo objavili v Železarni.

Kaj je novega v sindikatu

Bomo morali organizirati splošno stavko?

Republiški odbor Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije je ugotovil, da že večkrat izražene zahteve po razbremenjevanju gospodarstva na način, ki bi privedel do zboljšanja socialnega položaja delavcev v dejavnosti, kljub zagotovitvi pristojnih organov in dejavnikov niso uresničene.

Ker je položaj delavcev iz dneva v dan bolj kritičen, predvsem zaradi nejasne perspektive podjetij, stečajnih postopkov in odpustitve delavcev brez programov za reševanje presežkov delavcev, zavlačevanja izplačil osebnih dohodkov, zaradi preko vseh razumnih meja velikih družbenih obremenitev, je prišlo do številnih zahtev in pobud iz sindikatov podjetij, da se problematika reši s stavko, ki je sestavni del sindikalnega boja v uresničevanju interesov delavcev.

Izvršni odbor republiškega odbora sindikata je obravnaval pobude iz sindikatov podjetij in z njimi sproti seznanil odgovorne institucije, organe in posameznike.

Na seji Skupščine Republike Slovenije, 13. in 14. junija, je bilo sicer realiziranih nekaj zahtev po razbremenitvi gospodarstva, pri čemer pa je izrecno navedeno, da se pridobljena sredstva ne smejo preliti v osebne dohodke. S tem pa niso uresničene zahteve, podane v pismih 22. ma-

ja, 29. maja in 30. maja 1990 Izvršnemu svetu Republike Slovenije, Skupščini Republike Slovenije in Komiteju za industrijo in gradbeništvo Republike Slovenije.

V zvezi s tem še enkrat zahtevamo, da se mora vlada čimprej odločiti za temeljito obravnavo in ukrepanje v zvezi z našimi zahtevami. Te pa so:

1. Podpis kolektivne pogodbe
 2. Razbremenitev gospodarstva za 20 % (enotna stopnja - raven leta 1988)
 3. Zauzavitev stečajev
 4. Zmanjšanje obrestnih mer
 5. Ustvarjanje sistemskih pogojev gospodarjenja (devizne rezerve)
 6. Zagotovitev socialne varnosti.
- Zavedamo se, da se stvari ne dajo urediti čez noč, vendar opozarjamo, da bodo brez ustreznih sistemskih rešitev izničeni vsi naporji podjetij, da bi zagotovili notranje pogoje za uspešno poslovanje in nadaljnji razvoj.

Ker od najbolj odgovornih in pristojnih organov konkretnih rešitev še ni, smo delavcem prisiljeni povedati, kakšen je lahko naš naslednji korak. Že nekaj časa govorimo tudi o štrajku kot skrajnem sredstvu sindikalnega boja za dosego normalnih pogojev za uspešno poslovanje in primerno socialno varnost. Naši vodilni delavci in predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije zatrjujejo, da so brez moči, torej se upravičeno obračamo na najvišje republiške organe oblasti.

Na Sindikatu kovinske in elektroindustrije Slovenije smo se odločili, da bomo v ponedeljek, 25. junija, s to problematiko seznanili vse naše delavce, odločali pa se bomo tudi o tem, kako naprej.

Če do 10. julija ne bo podpisana splošna kolektivna pogodba kot prvi in najpomembnejši pogoj socialne varnosti delavcev, bomo sprožili postopek za organiziranje generalne stavke v kovinski in elektroindustriji Slovenije.

Sindikat Železarne

Kadrovsko gibanje v mesecu maju 1990

SKLENILI DELOVNO RAZMERJE

	iz JLA	študenti	ostali	SKUPAJ	discipl. odpust	po sklepu ODR	upokojeni	umrli	SKUPAJ	stanje 31. 5. 90	stanje 31. 5. 89
ETE TALILNICE	2	—	—	2	1	—	2	—	3	661	700
ETE PLOŠČATI PROGRAM	4	—	—	4	—	—	2	4	6	1060	1079
ETE OKROGLI PROGRAM	5	—	1	6	1	—	1	4	6	854	889
ETE DRUŽB. STAND.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	175	180
ETE TEHNIČNE DEJAVNOSTI	6	—	—	6	1	—	5	9	15	1789	1798
DSSS IN KOMERCIJALA	1	—	1	2	1	—	5	7	13	917	950
ŽELEZARNA	18	—	2	20	3	—	1	13	27	5456	5596

Upokojeni

Budimovič Dževad, 1930, OP — Valj. žice, 35 let v ŽJ; Hasanagič Hamdija, 1927, Splošni sektor, 30 let v ŽJ; Hodžič Fehim, 1935, PP — Valj. bl. štel, 34 let v ŽJ; Hribar Zvonka, 1938, Sektor inženiring, 35 let v ŽJ; Jakopič Rezka, 1938, OP — Elektrode, 31 let v ŽJ; Kapus Silvo, 1934, TD — Vzdrževanje, 36 let v ŽJ; Kavčič Tomaž, 1931, PP — Pred. valj. trakov, 37 let v ŽJ; Mulič Alojz, 1934, Splošni sektor, 38 let v ŽJ; Oblak Franc, 1936, TD — Vzdrževanje, 33 let v ŽJ; Pekolj Anton, 1939, Splošni sektor, 30 let v ŽJ; Potočnik Vladimir, 1936, TD — Vzdrževanje, 32 let v ŽJ; Rajgelj Janez, 1931, Sektor tehnične kontrole, 39 let v ŽJ; Rešek Ivan, 1938, TD — Vzdrževanje, 32 let v ŽJ; Rot Bruno, 1935, TA — Jeklna 1, 10 let v ŽJ; Sador Avguštin, 1937, PP — Hlad. valj. Bela, 30 let v ŽJ; Sunčič Franciška, 1930, TD — Stroj. dela, 30 let v ŽJ; Svetina Ivan, 1929, TD — Energetika, 41 let v ŽJ; Tkalec Džuro, 1933, TD — Transport, 24 let v ŽJ; Vončina Stanislav, 1935, TD — Transport, 36 let v ŽJ; Vovk Slavka, 1935, Komercijala, 22 let v ŽJ; Zorko Julka, 1938, OP — Elektrode, 31 let v ŽJ.

Invalidsko upokojeni

Despotovski Marija, 1943, Družbeni standard, 12 let v ŽJ; Dobravec Jože, 1936, PP — Valj. deb. ploč., 27 let v ŽJ; Jakopič Albin, 1938, OP — Valj. žice, 32 let v ŽJ; Matjašič Mirko, 1937, TD — Vzdrževanje, 5 let v ŽJ; Tučen Jelisa, 1932, TA — Jeklna 1, 16 let v ŽJ; Zupan Renata, 1942, Splošni sektor, 15 let v ŽJ.

Pregled odsotnosti v maju

ETE	bolovanje %	por. dop. %	red. let. dopust %	ostala odsot. %	skupna odsotn. %
Talilnice	7,42	0,15	7,13	0,32	15,02
Ploščati program	9,38	0,29	9,40	0,42	19,49
Okrogli program	9,38	0,95	7,98	0,47	18,78
Komercijala	3,70	1,47	4,88	0,49	10,54
Družb. standard	8,31	5,39	4,62	0,08	18,40
DSSS	3,98	2,94	6,91	0,74	14,57
Tehnične dejav.	6,67	0,52	7,13	0,67	14,99
Železarna	7,30	1,02	7,53	0,53	16,38

Razbremenjevanje plač

Poleg vsega govorjenja in obljub o razbremenitvi gospodarstva pa se naše bruto plače še naprej obremenjujejo. Pri majski plači se je povečala prispevna stopnja s 44,27 % na 45,13 %. Sindikat Neodvisnost bo zahteval informacijo, kdo in zakaj je povečal prispevne stopnje za socialno skrbstvo in za temeljno republiško izobraževanje. Zahtevali bomo račune od ustreznih organov in v primeru nestrinjanja s takimi metodami in obremenitvami ustrezno ukrepali.

Za sindikat Neodvisnost
Bogomir Ličof

Druga ura informacij

Ta ponedeljek se je zanimanje železarjev za neposreden pogovor z vodstvom Železarnice že podvojilo. Tri delavce Železarnice in bivšega sodelavca, sedaj podjetnika, je predvsem zanimalo, kako se bo železarna prilagajala tržnemu gospodarstvu v prihodnje.

Na vprašanja je tudi tokrat odgovorjal podpredsednik PO za kadre Janez Poljšak. Poudaril je, da se v Železarni pripravljamo na preoblikovanje v delniško družbo. S tem bo odprta pot tudi za tuja vlaganja in ustanavljanje mešanih podjetij. Vpeljane bodo tudi delavske delnice, ki bodo obvezne za vse zaposlene, njihova višina pa bo odvisna od osebnega dohodka in pooblastil posameznega delavca. Vendar sam nakup neke delnice še ne zagotavlja tudi delovnega mesta v tistem podjetju. Delovnega mesta ne bo mogoče kupiti, kajti pri kadrovski politiki bo potrebno bolj kot doslej upoštevati osnovni kriterij dober - slab delavec. Za presežke delavcev, ki se bodo pojavili, pa je potrebno pripraviti programe glede njihove prezaposlitve, prekvalifikacije oz. socialne varnosti.

C. M.

Izvrsten nastop Železarne...

(Nadaljevanje s 1. strani)

grebu). Pospeševalec prodaje Markež in njegov »asistent« Tišov (ta nas je tudi zjutraj s kombijem »dostavil« v Zagreb, zvečer pa nazaj na Jesenice) se trudita, da bi obiskovalcem praktično prikazala učinkovitost dela z našimi dodajnimi materiali in potrdila visoko kvaliteto naših izdelkov. Celotna ekipa se trudi, da bi predstavila Železarno Jesenice kot proizvajalca, ki v Jugoslaviji s svojo ponudbo pokriva polovico tržišča. Obenem demonstira tudi opremo poslovnega partnerja Varstroj - Gorenje.

Prihajajo znanci, stari poslovni prijatelji, pa tudi drugi. Ne le z vprašanji, iščejo nove informacije, tudi s pripombami, ki jim je potrebno pozorno prisluhniti, jih zabeležiti, kasneje obdelati. Tržna situacija se v zadnjih dveh letih vse bolj zaostrojuje, tekma je vse naporejša, treba je biti še boljši, zadovoljstvo kupca, povpraševalca, stranke, je prvo. Kupcu se je treba približati, ga informirati, mu svetovati, demonstrirati učinkovitost izdelka, ne pa ga odpraviti zgolj z lepo obarvanim prospektom na »receptijski« pultu. Zato preostali trije prostori (poleg takoimenovane »receptije«) v razstavnem boksu, kjer se da ob ritualni poslovni kavici (lahko pa, glede na željo, tudi s čim drugim) v miru pogovoriti, niso odveč. Do marsikatero izkušnje, kako predstaviti največjega jugoslovanskega proizvajalca dodatnih materialov na tovrstnih prireditvah, je železarna prila med drugim tudi lani, ko se je prvič udeležila najbolj slovite tovrstne prireditve - velesejma v Essnu.

Vedno pogostejši stiki s potrošniki, pa tudi pristranejši in strokovnejši prijemi so zaradi spremenjenih tržnih razmer vedno bolj nujni. Železarna je sicer naredila velik razvojni korak v kvaliteti nerjavnih elektrod in elektrod za navarjanje, tudi pri žicah smo osvojili nekaj dodatnih kvalitativnih (polnjene in gole žice, EPP program), prodaja pa je kljub temu težavnejša. Naša domača konkurenca vedno bolj dviga kvaliteto, vzhodni trg se zaradi spremenjenega političnega in gospodarskega položaja za nas vse bolj zapira (Nemci, Italijani, Francozi imajo pred nami pomembno prednost - da lahko odobravajo blagovna posojila in na njihovi osnovi plasirajo svoje izdelke, pa čeprav smo se mi tu že dokazali s svojo kvaliteto in bi zato morali v perspektivi imeti šanse za prodor). Na zmanjšano aktualno povpraševanje vpliva tudi splo-

šen padec investicijske dejavnosti. Povsod so težave s plačili, zalog pa se brani vsakdo, tako kupec kot prodajalec. Kupci ne dajejo več mesečnih ali kvartalnih specifikacij svojih naročil - in to ne samo za elektrode - tako da prodaja vse bolj poteka izključno na odločilo. Sicer pa ne kaže pozabiti, da tudi pri zahodnih proizvajalcih elektrod velja nekako za normalne zaloge količina okrog tisoč ton.

S ciljem približati se potrošniku se je železarna kot proizvajalec dodatnih materialov za varjenje marca letos udeležila tudi mednarodnega sejma v Bernu, načrtuje pa, da bo svoje izdelke z ustreznim imidžem predstavila tudi na jesenskem sejmu v bolgarskem Plovdivu.

Za koristnega sogovornika niso ocenili le skupnega nastopa s proizvajalcem opreme Gorenje - Varstroj (njegovo opremo uporabljamo tudi v našem varilnem laboratoriju), temveč tudi povezavo z jeseniškim Vodovodom. Znano je, da je Vodovod distributer naših tehničnih plinov (Železarna je želela na sejmu predstaviti kupcem kot del svoje ponudbe tudi proizvodnjo tehničnih plinov); razvoj polavtomatskega varjenja zahteva tudi delo na razvoju tehničnih plinov - v železarni tudi v tej

smeri že potekajo določene aktivnosti). Vzrok za težave pri varjenju, ki jih včasih pripisujemo dodatnim materialom, je namreč lahko tudi kvaliteta ali sestava tehničnih plinov kot posledica, naprimer, nepravilnega načina naročanja potrošnikov glede čistote plinov za različne namene pri polnjenju jeklenk.

Da bi zadovoljili uporabnike - kupce si torej proizvajalci, pa ne le železarna, prizadevajo v vseh smereh. Razvojne nujnosti (zahteve po zmanjšanju stroškov, dvigu kvalitete...) silijo vsako posamezno firmo, da sodeluje z drugimi na skupnih raziskovalnih in razvojnih projektih (mi naprimer z Oerlikonom, pa z domačimi proizvajalci opreme: Gorenje - Varstroj, Iskra, Uljanik - Esab,...). Sestavni in vse zahtevnejši del teh naporov je tudi prodaja z vsemi svojimi raznovrstnimi prijemi.

Na koncu so tu ljudje, kadri. Ljudje, od katerih že poklic sam po sebi zahteva veder, optimističen, samozavesten nastop tekmovalca. Tekmovalca, ki se zaveda, da nikjer ne piše, da je nemože biti prvi na področju, ki ga predstavlja on sam, njegov kolektiv, njegova firma, dejavnost, in ki mu je zadovoljstvo obiskovalcev - kupcev, uporabnikov, največje priznanje.

Božidar Lakota

Letošnja bera: Dve zlati in ena srebrna (foto: Hrvoje Knez)

Izredna seja delavskega sveta

Ker so se v procesu deblokade oziroma reševanja likvidnostnih težav na podlagi sporazuma med upniki, banko in Železarno pojavile aktivnosti in odločitve, vezane na premoženjske odnose, o katerih odloča delavski svet, je bila v petek, 15. junija, sklicana izredna seja delavskega sveta.

Do zapleta pri reševanju likvidnostnih težav je prišlo v odnosih med Železarno in Gorenjsko banko. Gorenjska banka je namreč za odkup menic izdanih od kupcev Železarne, kar bi prineslo Železarni nujno potreben svež denar za normalno poslovanje, postavila dva pogoja, ki po mnenju poslovnega odbora nista sprejemljiva. Obveznice Republike Slovenije hoče banka odkupiti za poplačilo naših dolgov, naše obstoječe dolgeve pa naj bi dodatno zavarovali z zastavno pravico na delnicah Gorenjske banke, ki bodo v lasti Železarne Jesenice. Ti dolgovi so že vsi sedaj zavarovani z ustreznimi instrumenti.

Poslovni odbor meni, da tako reševanje problemov Železarne ne koristi. Pogodba o obveznicah je namreč sklenjena med Slovenskimi železarnami, d.o. in Republiko Slovenijo in Železarna nima pravne podlage za razpolaganje z njimi. Delnice Ljubljanske banke-Gorenjske banke sploh še niso

izdane, ampak samo evidentirane, in po oceni poslovnega odbora zastavna pravica na bodoči delnici ni mogoča. V prometu so sedaj lahko samo naša sredstva, vložena v banko. Za razpolaganje s temi sredstvi pa so potrebni sklepi organov upravljanja. Za zavarovanje odkupljenih menic je Železarna že predložila akceptne naloge.

Delavski svet je sprejel sklep, da se strinja s 3. točko sklepov skupščine Slovenskih železarn (s katerimi skupščina Poslovnega sistema SZ sprejema pogodbo med SZ in Izvršnim svetom Republike Slovenije o dodelitvi sredstev Republike Slovenije v višini 25 mio DEM s predlogom upravnega odbora, da vodstvo Poslovnega sistema SZ doseže dopolnitev pogodbe tako, da se sredstva ne uporabijo za odplačilo bančnih kreditov) in da so obveznice Republike Slovenije lahko le podlaga za pridobitev novega kapitala. Delavski svet je tudi potrdil, da bo Železarna za zavarovanje poslov v zvezi s krediti

za izvoz in odkupom menic dala poleg akceptnih nalogov tudi garancijsko izjavo.

V nadaljevanju se je predsednik poslovnega odbora Boris Bregant seznanil delegate s stanjem Železarne po deblokadi in okvirno predstavil nujne ukrepe za normalizacijo poslovanja. Ti ukrepi so zmanjšanje stroškov pod načrtovane, povečanje produktivnosti, urenitev načrta gibanja zaposlenih ter v letu 1991 prve poteze iz programa McKinsey. Delavski svet je sprejel oceno o danih pogojih gospodarjenja in dejanskem stanju in zahteval, da mora poslovni odbor v sedmih dneh pripraviti konkreten program kratkoročnih ukrepov za prve tri mesece in ga predložiti delavskemu svetu v odločanje. Za kratkoročne ukrepe, ki posegajo v socialno varnost delavcev, mora delavski svet pred odločanjem imeti tudi stališče sindikata. Poslovni od-

bor ima pravico posamezne naloge iz programa začeti uresničevati tudi pred sprejemom na delavskem svetu, če to že izhaja iz pooblastil poslovnega odbora na podlagi statuta in zakona. Vsi splošni akti, ki se niso usklajeni z veljavnimi zakoni, pa ovirajo ali bodo ovirali izvrševanje programa, se suspendirajo.

Delegate je pozdravila tudi nova predsednica izvršnega sveta jeseniške občine Rina Klinar in izrazila podporo ter obljubila pomoč pri prizadevanjih Železarne.

Pod točko razno je delavski svet dal soglasje k povečanju garancije za najemno poslovanje opreme IBM in pooblastil Interno banko Slovenske železarne, da v imenu in za račun Železarne Jesenice najame devizni kredit za plačilo uvoza reprovromateriala.

CSI-MZ

Dežurni v Vatrostalni

Dežurni Vatrostalne je od petka, 22. junija, od 14. ure do ponedeljka, 25. junija, do 6. ure zjutraj dosegljiv po telefonu 32-79.

Pregled sestankov SDS

Povzetke razprave o poslovnem poročilu po samoupravnih delovnih skupinah zaključujemo s komercialnim sektorjem in ETE Družbeni standard. Obenem prekinjamo z objavljanjem naše rubrike, saj ne vemo - tako kot še marsikaj drugega ne - kdaj se bodo SDS ponovno organizirano sestale.

Člani SDS domača prodaja in marketing na poslovno poročilo niso imeli pripomb, nanizali pa so več vprašanj in problemov pod točko razno, in sicer: »Kaj je z obljubljenimi nagradami? 2. Kaj je z zamenjavo iztečenih opreme (stoli, mize) za fakturni odelek (ki je že naročena)? 3. Kaj je z iztrošeno in polomljeno opremo (stoli, omare) v oddelku domače prodaje? 4. Čiščenje prostorov oddelka domače prodaje je zelo slabo, posebno sanitarije. 5. Kaj je z zamenjavo raztrganih talnih oblog v oddelku domače prodaje? 6. Vedno več je problemov dostave teleksov, telefaksov in tabel IBM, ki zamujajo in nimajo po enem dnevu več namena, kateremu služijo. Predlog: telefaks naj se namesti v prostore domače prodaje. 7. Tabele IBM so iz meseca v mesec nepravilno izpisane in za nas neuporabne. Sprašujemo: koga bremenijo stroški (papir in delo) in zakaj se mesечно ugotovljene napake ponavljajo?«

Na SDS nabava - zunanja trgovina so delavci ob glasovanju 2 za, 15 proti, 15 vzdržanih zabeležili naslednji pripombi: »1. Večina delavcev meni, da se v negativnem rezultatu odraža tudi odkup dolga v višini 11 milijonov dolarjev, istočasno pa ni zaslediti informacije o pozitivnih oziroma drugih učinkih omenjene transakcije. 2. Delavcem Komerciale, SDS nabava-zunanja trgovina, ni jasno, kako je možno, da je Komerciale ustvarila za več kot polovico večjo izgubo kot je njen celotni prihodek, in to samo v zadnjih treh mesecih?«

Ostale tri SDS pripombe niso navajale, zanimivi pa so rezultati glasovanja. Na SDS špeditija je za poročilo glasovalo vseh šest pri-
sotnih delavcev. SDS centralno skladišče Jesenice: dva proti, nihče

za, petnajst vzdržanih. SDS skladišče Bela: nihče za, proti trinajst, eden vzdržan.

V ETE Družbeni standard so delavci z veliko večino poslovno poročilo sprejeli. Pripombe so bile zabeležene le na zboru delavcev SDS delilnice in samopostrežna restavracija. Z razlago, kakaj tako velika izguba železarne, niso bili povsem zadovoljni. Zastavljalo se jim je predvsem vprašanje odgovornosti vodstvenih delavcev in perspektive železarne »Ali je pripravljen kak program?«. Glede poslovanja ETE Družbeni standard so opozorili predvsem na izgubo v počitniških domgovih in neusklajenost cen za topli obrok (veza- ni so bili z družbenim dogovorom na drugi strani pa so se cene vžidnega materiala dnevno spreminjale). Vzrok za veliko odsotnost (največjo v železarni) vidijo v zasedenosti delovnih mest (predvsem ženske, zato tolikšna porodniška odsotnost).

Iz zabeležke SDS restavracija ZJ vidimo, da se soočajo z določenimi problemi, ki pa niso nerešljivi. Takole so zapisali: »SDS je ugotovila, da izplen hrane še vedno ne dosega zastavljenih ciljev. Novitete in izboljšave so še vedno tabu. Vsakodnevne kalkulacije izračunavanja TG obrazcev so največji problem kuhinje. Neizainteresiranost strežbe pri prodaji, pri urejevanju prostora, namenjenega gostom! Nujno je treba vpeljati plačilo po delu, izločiti oziroma premestiti delavce, ki zavirajo nemoten proces. Prizadevati si na vse načine povečati promet!«

In kaj naj ob vseh teh obsežnih pripombah, izrečenih na zborih delavcev, še rečemo. Zakon o podjetjih v 58. členu predvideva naslednje: »Direktor oziroma poslovni odbor družbenega podjetja je razrešen tudi pred potekom časa, za katerega je bil imenovan, če delavci ne sprejmejo poročila o rezultatih poslovanja družbenega podjetja po letnem obračunu, delavski svet pa ugotovi, da je odgovoren za nedoseganje poslovnih rezultatov podjetja.« V komentarju tega člena (Komentar zakona o podjetjih, ČGP Delo - TOZD GV, Ljubljana, 1989, str.78) pa je razloženo, »da samo dejstvo, da delavci niso sprejeli poslovnega poročila o rezultatih poslovanja, še ne pomeni avtomatične razrešitve, ampak mora biti podan element subjektivne krivde poslovnega organa, torej njegove odgovornosti za nedoseganje poslovnih rezultatov, ki jo ugotavlja delavski svet.« In dalje (stran 79): »Za razliko od ureditve v

ZZD Zakon o podjetju ne opredeljuje več samega postopka za razrešitev poslovnega organa v družbenem podjetju. Ta je v celoti prepuščen samoupravi ureditvi v statutu.« Citirano določbo zakona smo sicer v nekoliko razširjeni obliki povzeli v Statutu (43. člen) in med drugim dodali: »Delavski svet mora v primeru iz prvega odstavka imenovati komisijo, v katero lahko vključi tudi zunanje strokovne sodelavce ali strokovne institucije, ki v roku 30 dni izdelajo strokovno analizo.«

Kljub uradni obrazložitvi naše strokovne službe, da delavski svet, ko se je seznanil s poslovnim poročilom, rezultati razprave po zborih delavcev in dodatnimi obrazložitvami, odgovornosti ni ugotovil in da je s tem to vprašanje tudi v skladu s statutom zaključeno, se mi porajajo določeni dvomi (izrekel sem jih tudi na zadnji seji odbora samoupravnih delavske kontrole) o pravilnosti takšnega postopka. Mar ni težišče postopka opredeljeno v drugem odstavku, ki se sklicuje na to, da mora delavski svet v primeru iz prvega odstavka imenovati komisijo? Mar ne bi le nepristranska komisija strokovnjakov lahko, pa še ta po mukotrpnih študijah, prišla do zaključka, koliko so dejanske krive za izgubo objektivne, skrajno zapletene okoliščine, koliko nakopičeni in nerešeni problemi iz minulih let, koliko naše nedisciplinirano, malomarno, slabo delo in kolikšen je pri tem delež vodstva? Po drugi strani se zastavlja vprašanje, kaj bi s tem pravzaprav rešili. Mar ne bi spet, zaradi neke formalnosti, po vseh minulih raznoraznih reorganizacijah, analizah in projektih raznih ZOP-ov, McKinseyev, Breetish Steel-ov itd., še naprej brez pravih učinkov razpisovali svoje moči in energijo ter si v že tako težki situaciji delali še dodatne in odvečne stroške?

Saj pravzaprav ni nikjer več organizacije, ki ne bi bila v težavah, ki bi še čvrsto, zlasti v naši panogi, držala glavo nad vodo. Rešitev je najbrž, kot so nakazale tudi posamezne SDS v razpravi o poslovnem poročilu, predvsem v boljšem sodelovanju vseh članov in služb v kolektivu, na vseh ravneh, v vladnih ukrepih, ki naj zagotovijo panogi normalne pogoje za delo in sploh v normalizaciji vedno bolj nenormalnih družbenih razmer.

CSI - Božidar Lakota

Koliko energije porabimo?

Naša železarna je bila v zadnjem času večkrat omenjena v javnosti, bodisi kot kolos, ki je tik pred tem, da se sesuje in ga le še umetno drži pri življenju, bodisi kot velik in potraten porabnik energije, zlasti električne.

Če so stvari glede naših gospodarskih težav bolj ali manj jasne, o čemer je bilo že veliko napisanega, zlasti ker so v podobni ali pa še hujši godli vse železarne v Jugoslaviji, o čemer se je tudi že veliko govorilo, pa na očitke v zvezi s porabo energijskih medijev nihče ne odgovarja. Naravovarstveniki Železarni očitajo energetske potratnosti, ko trdijo, da slovenski prostor ne prenese tako velikega porabnika, kajti s proizvodnjo energije (električne) imamo v slovenskem prostoru več škode kot pa imamo koristi od pridobljenega jekla. Spet drugi nam očitajo, da bi pri nas porabljeno energijo lahko veliko bolj učinkovito porabili kje drugje.

Da bi se s problematiko porabe energije, predvsem električne, nekoliko bolje seznanili, smo za razgovor zaprosili Branka Vrečka, vodjo obrata Energetika v ETE Tehnične dejavnosti. Vprašali smo ga, koliko električne energije pravzaprav porabimo v Železarni, saj smo med največjimi porabniki na slovenskem. Zanimalo nas je, kakšna je specifična poraba in ga zaprosili za primerjavo porabe energije v preteklem letu z letom 1986, zadnjim letom pred zagonom Jeklarne 2.

»Lani smo v Železarni porabili 505,590 MWh električne energije, od česar smo 7,25 % proizvedli v lastnih agregatih in HE, 468,953 MWh pa smo odkupili od Elektrogospodarstva Slovenije,« je dejal naš sogovornik. »V Sloveniji smo tretji največji porabnik električne energije, za Kidričevim in Rušami.

Povprečna letošnja poraba predstavlja 4,5 % slovenske letne porabe. Po dnevnem biltenu Elektrogospodarstva Slovenije smo 6. junija, ko je bila poraba izrazito visoka, odkupili 6,65 % celotne slovenske porabe električne energije, 2,65 % smo je porabili v Jeklarni 2, ostalo pa na drugih agregatih.

Specifična poraba energijskih medijev se nenehno znižuje, še posebej v Jeklarni 2. To lahko ugotovimo iz primerjave specifične porabe električne energije na Demag elektropeči od začetka njenega obratovanja leta 1988 do danes. Izpustili smo leto 1987, ko je Jeklarna 2 začela obratovati, ker je bil to čas učenja in privajanja na novo peč, zaradi česar podatki niso primerljivi. Po podatkih iz energijskih poročil smo leta 1988 za tono jekla porabili 699,9 kWh električne energije, lani pa 652,3 kWh, kar je 93,2 % porabe iz prejšnjega leta. V prvem kvartalu letos je bila spe-

cifična poraba 645,5 kWh na tono jekla ali 92,2 %, v aprilu pa 611,4 kWh ali 87,3 % porabe v letu 1988.

Vsi ti podatki pa niso popolni, če ne upoštevamo tudi porabe zemeljskega plina in mazuta. Leta 1986 smo porabili v Železarni 104.246.000 Nm³ zemeljskega plina in 35.652 ton mazuta, lani pa le 80.727.000 Nm³ zemeljskega plina in 19.820 ton mazuta. Omeniti moramo tudi, da smo leta 1986 porabili 132.000 ton koksa, lani pa le 2.300 ton. Ob vsem tem smo lani porabili 143.334 MWh električne energije več kot leta 1986.

O organiziranosti obrata Energetika pa je dejal: »Predmet poslovanja obrata Energetika je proizvodnja in nabava energijskih medijev v obliki, ki jo porabniki v Železarni potrebujejo, ter njihova distribucija. Skrbimo, da imajo porabniki vedno dovolj energijskih medijev na razpolago. Za čim manjšo porabo pa morajo skrbeti porabniki sami. Interes za zmanjšanje porabe energijskih medijev je v posameznih obratih različen. Veliko naporov v zmanjšanje porabe vlagajo v Jeklarni 2 in rezultati so opazni. Kontrola nad porabo energije pa opravlja oddelek energetskega gospodarstva, ki tudi izdaja mesečno energetske poročila, posebej za vsak agregat in posebej po obratih. Tam se ugotavljajo tudi prekoračitve porabe.«

db

1992: Kako se nanj pripravljajo evropska podjetja

Friberg, Eric G.: 1992: Moves Europeans Are Making (1992: Kako se nanj pripravljajo evropska podjetja), Harvard Business Review, Vol. 69, No. 3, May - June 1989, strani 85-89.

Kljub občasnim zastojem v razvoju se Evropa 92 s svojim 320 milijonskim trgom potrošnikov vse bolj zbližuje. Tako državne institucije kot organi Evropske skupnosti dobivajo vse večji zagon. Enako velja tudi za podjetja.

Val združitev in nakupov, mnogi od njih nič kaj prijateljski, se širi čez celino. Vse to so poskusi podjetij, da bi konsolidirala svojo moč na ključnih tržnih segmentih še preden se začne širitev na enotnem tržišču. Benedetti je bil za belgijsko zavarovalnico, boj Nestleja in J. Sucharda z angleškim Rovntreejem, združitev angleškega založnika Pearsona in nizozemskega Elsevierja v boju proti Murdochu, boj Siemens in GE z angleškim Plesseyem, konsolidacija skandinavske papirne industrije, združitev španskih bank, Philipsov nakup Grundinga so le nekateri primeri iskanja svoje pozicije na novem, enotnem trgu.

Konkurenca bo na evropskem trgu vse hujša. Evropske vlade že danes vse manj ščitijo svoja podjetja. Vse več podjetij Evropska komisija kaznuje zaradi dogovarjanja o cenah in delitve programov in trgov. Vse bolj so odprta vrata konkurenci izven Evrope. Eden od podjetnikov ocenjuje, da bo v desetih letih polovica tovarn v Evropi zaprtih, polovica podjetij pa bo izginila v nakupih in združitvah. Prestrukturiranje, ki je sledilo deregulaciji letalskega prometa v ZDA in privatizaciji jeklarstva in letalskega prometa v Britaniji, je primer, kaj lahko evropska podjetja pričakujejo.

Poslovodni organi sposobnih podjetij se pripravljajo na nove pogoje. Pri tem bi njihove priprave lahko grupirali v štiri osnovne strategije:

- zmanjševanje odvečnih zmogljivosti,
- večanje obsega poslovanja,
- upoštevanje mednarodne konkurence,
- upoštevanje razlik med državami.

Večina panog (jeklo, banke, transport, itd.) v Evropi trpi zaradi odve-

čnih zmogljivosti in visokih fiksnih stroškov. V Evropi je 10 proizvajalcev turbin in 16 proizvajalcev lokomotiv; v ZDA sta le po dva. Izkoristek zmogljivosti je v Evropi le okrog 60 %. Ni razlogov, da se odvečne zmogljivosti in število proizvajalcev ne bi zmanjšalo. Electrolux je ali zaprl ali pa ozko usmeril svoje preostale tovarne: pralne stroje proizvaja v Italiji in Franciji, mikrolavne peči v Angliji.

11 podjetij se bori za proizvodnjo telefonskih central. V ZDA so le štirje konkurenti. Ogromne izdatke raziskav in razvoja ne more pokriti majhna proizvodnja, zato se podjetja povezujejo. Sovlaganje ATST in Italtela je primer za to. Drug primer je združitev švedske ASEE in švicarskega Brown Boverija. Združitev bo prestrukturirala evropsko industrijo strojne in elektro opreme. ABB je že izvedla vključitev manjše italijanske in danske firme in gradi svoj obseg v proizvodnji opreme. »Deutsche Bank« se širi na področju zavarovalništva in v tujini.

Vrsta evropskih podjetij je že danes v konkurenčnem boju na svetovnem trgu. Pri tem se razvijajo tudi z nabavo ali s povezovanjem s tujimi firmami. SAS se je na primer povezala s Texas Airways in British Midland Airways.

Z večjo mobilnostjo se tudi trgi zbližujejo. Ponekod bo prišlo do poenotenja, drugje bo spet treba upoštevati značilnosti držav. Benettonovi puloverji in Guccijevi čevlji so v prodaji povsod v Evropi. Suchard poskuša z Milko in Tobleronom osvojiti vse države; Nestle pa z več kot ducatom kavnih mešanic upošteva razlike v okusih.

Avtor v zaključku meni, da igrajo ključno vlogo v prilagajanju novemu trgu poslovni organi. Izobraževanje in skrb za njihov razvoj, izbira in motiviranje so ključnega pomena. Drugič, korporacije se usmerjajo v določen program; politika »fokusa« se izplača. Podjetja razvijajo fleksibilne organizacijske strukture in odločitveno - informacijske sisteme. (iz biltene Beremo za vas)

Ostružki

Najmočnejši računalnik v Jugoslaviji

Novi superračunalnik C 2210-128 ameriškega proizvajalca Convex Computer Co. na Inštitutu Jožef Stefan zmore v sekundi sto milijonov računskih operacij. Poleg raziskovalcev tega inštituta ga bodo uporabljali tudi raziskovalci na Turbo inštitutu in Kemijskem inštitutu Boris Kidrič, del zmogljivosti pa bo na voljo tudi drugim ustanovam, predvsem za raziskave na področju raziskovalnih ved (teorijska, reaktorska in jedrska fizika, fizikalna kemija, biokemija).

Convexov računalnik je prvi superračunalnik v Sloveniji, kot ocenjujejo na Stefanu, pa je trenutno tudi najmočnejši računalniški sistem v Jugoslaviji.

l.k.

Pregled dela disciplinske komisije podjetja v maju

V mesecu maju so direktorji ETE in sektorjev vložili 13 zahtevkov za vodenje disciplinskih postopkov. Disciplinska komisija je obravnavala 10 delavcev in izrekla 8 disciplinskih ukrepov. En delavec ni bil odgovoren za očitano kršitev, en postopek pa je bil ustavljen. Med kršitvami delovnih obveznosti je v maju prevladovala vinjenost in neopravičeni izostanki.

V pregledu so objavljene tudi odločbe, ki so bile izdane že v prejšnjih mesecih, pa so v tem času postale pravnomočne. Odločbe, izdane v maju, ki še niso pravnomočne, bodo objavljene v naslednjih pregledih.

Komerciala

Senad Čatak - skladiščnik, ni odgovoren za očitano kršitev delovne obveznosti.

Milan Čop - vodilni skladiščnik, izdal material iz skladišča brez čeka, denar na kazen.

Ploščati program

Ranko Despotović - operater, Valjarna bluming štel, vinjenost, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo devetih (9) mesecev.

Stojan Radič - žerjavovodja, Valjarna debele pločevine, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo devetih (9) mesecev.

Branko Krstov - 2. rezalec, Valjarna debele pločevine, odklonitev dela, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Rešad Tabaković - brusilec, Valjarna bluming štel, vinjenost, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja.

Nenad Ilić - operater valjčnic, Valjarna debele pločevine, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta.

Edin Celebić - prevzemnik in adjuster, Valjarna bluming štel, neizpolnjevanje delovnih obveznosti, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Bogomir Vovk - rezalec, Hladna valjarna Jesenice, nedovoljen izhod iz Železarnice Jesenice, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Del: skup. skupnih služb

Radojka Petric - čistilka, STK, tatvina na škodo delavca, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta.

Okrogli program

Asim Fatkić - žičar, Žičarna, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja.

Tehnične dejavnosti

Alojzij Srpčić - phalec, Strojne delavnice, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Talilnice

Sakib Lović - zakladalec, Jeklarna 1, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja (preklic pogojne odločitve izvršitve ukrepa prenehanje delovnega razmerja).

Disciplinska komisija

Kam in kako po napotnice za oddih

Napotnice izstavlja organizatorica za oddihe, prevoze in izlete v blagajni ETE Družbeni standard ob navedenih dnevih:

Biograd, Stoja, Lanterna, Finida (od 7.-10. ure)	Plačilni dnevi (od 14.-16. ure)
1. 7.-11. 7.	27. junij
11. 7.-21. 7.	5. julij
21. 7.-31. 7.	18. julij
31. 7.-10. 8.	25. julij
10. 8.-20. 8.	1. avgust
20. 8.-30. 8.	15. avgust
30. 8.-9. 9.	22. avgust
Crikvenica	
5. 7.-15. 7.	27. junij
15. 7.-25. 7.	11. julij
25. 7.-4. 8.	18. julij
4. 8.-14. 8.	1. avgust
14. 8.-24. 8.	8. avgust
24. 8.-3. 9.	15. avgust
3. 9.-13. 9.	29. avgust
27., 28. in 29. junij	27. junij
9., 10. in 11. julij	11. julij
18., 19. in 20. julij	18. julij
30., 31. julij in 1. avgust	1. avgust
7., 8. in 9. avgust	8. avgust
15., 16. in 17. avgust	15. avgust
27., 28. in 29. avgust	29. avgust

PROSIMO, DA DOSLEDNO UPOŠTEVATE ČAS IN DNEVE ZA IZSTAVLJANJE NAPOTNIC!

Začela se je prodaja vozovnic

Delavce, ki bodo potovali z Integralovim avtobusom na oddih v Crikvenico in Biograd n/m, obveščamo, da se bo prodaja vozovnic začela 15. junija v Turistični agenciji Integrala na Plavžu (nasproti Spominskega parka).

Uradne ure za stranke so:

21. junija od 7. - 14. ure
22. junija od 7. - 14. ure.

Od 25. v mesecu do 5. v naslednjem mesecu od 7. - 15. ure, v ostalih dnevih od 7. - 12. ure.

Cena prevoza: Crikvenica 200,00 din,
Biograd n/m 400,00.

Za otroke od 4. - 10. leta je cena polovična. Prevoznik nudi možnost obročnega odplačevanja, in sicer:

- pri nakupu vozovnic do 25. junija je možnost odplačila v treh obrokih s tem, da se prvi obrok vplača ob nakupu vozovnice, drugi obrok 15. julija, tretji obrok 15. avgusta - od osebnega dohodka;
- pri nakupu vozovnic do 25. junija pa je možnost odplačila v dveh obrokih - prvi obrok ob nakupu vozovnice, drugi obrok pa bo odtegnjen od osebnega dohodka.
Odd. za org. prostega časa

Komisija za odlikovanja in priznanja pri Konferenci sindikata Slovenskih železnar na podlagi pravilnika o priznanjih Slovenskih železnar objavlja

razpis za podelitev priznanj Slovenskih železnar za leto 1990

V skladu s Pravilnikom komisija razpisuje Medaljo Slovenskih železnar in Plaketo Slovenskih železnar.

1. Medaljo Slovenskih železnar kot najvišje priznanje se podeljuje delavcem Slovenskih železnar:

- za vrhunske dosežke trajnega pomena, ki so odločilno prispevali k uresničevanju družbenoekonomske vloge Slovenskih železnar in njihovega splošnega ugledu v družbeni skupnosti,
- za izjemno ustvarjalno delo ali življenjsko delo v delovni organizaciji oziroma SOZD Slovenske železarne (30 ali več let v Slovenskih železnarah),

- za izjemne rezultate na posameznih področjih dejavnosti pri razvoju samoupravljanja,
- za izjemne tehnično-tehnološke dosežke na področju inovacij, gospodarjenja, produktivnosti, kvalitete, razvoja Slovenskih železnar,
- za druge izjemne rezultate v delu in razvoju podjetij in Slovenskih železnar kot celote.

2. Plaketo Slovenskih železnar se podeljuje:

- za različne aktivnosti in dosežke na posameznih področjih dela, inovacijske dejavnosti, družbenih aktivnosti in aktivnosti v samoupravnih organih, društvi in drugih organizacijah,
- za uspešno sodelovanje s Slovenskimi železnarimi pri njihovem razvoju in poslovanju, pri krepitevi samoupravljanja in gospodarskega sistema,

- za trajne rezultate na drugih področjih.

Kandidate za priznanja lahko komisiji na osnovi tega pravilnika predlagajo:

- vsak zaposleni v PS Slovenske železarne,
- podjetja v PS Slovenske železarne in njeni organi upravljanja,
- družbenopolitične organizacije, ki se delujejo v podjetjih in v Slovenskih železnarah, d.o.o.,
- društva.

Pisni predlogi za podelitev Medalje oziroma Plakete Slovenskih železnar morajo poleg naslova predlagatelja vsebovati še:

- ime, priimek, poklic kandidata in delo, ki ga opravlja, oziroma naslov podjetja, če je le-ta kandidat,
- vrsto priznanja, za katero se predlaga (Medalja-Priznanje),
- področje, obseg in uspeh delovanja, zaradi katerega se kandidat predlaga,

- obširna obrazložitev in utemeljitev predloga z dokazili.

V letu 1990 bo podeljena ena medalja in pet plaket.

Rok za oddajo pisanih predlogov je 30. junij 1990 na naslov: Slovenske železarne, Ljubljana, Moše Pijadejeva 5, z oznako »Priznanja SZ«.

Jeseniški Izvršni svet o Elimu in spremembah družbenega plana

31. maja letos izvoljeni novi jeseniški Izvršni svet se je doslej sestal na dveh sejah. Na drugi seji, ki je bila 12. junija, je obravnaval predvsem točke, ki bodo na dnevnem redu tretje občinske skupščine Jesenice 28. junija letos.

Podrobneje je spregovoril o problematiki Elimu s Hrušice, podjetja, ki se je v lanskem letu odločilo za izločitev iz SCT Ljubljana. Delavci so se na referendumu odločili, da bodo v letošnjem letu poslovali samostojno, šele zaključni račun za leto 1989 pa je pokazal, kako nepravilno, brez temeljitih presoj se se tega lotili. Problematika se je v Elimu kopičila nekaj let, dej-

stvo je, da so v SCT-ju zanemarili tudi njihov razvoj (vse skupne službe so bile v Ljubljani in v Elimu praktično niso imeli nobenih podatkov). Šele prihod novega direktorja Danila Klinarja (s 1.4.1990) je razjasnil stanje, ko delavci od marca (za ta mesec) niso prejeli osebnih dohodkov, ko so šla prednaročila v začetku leta za osebne dohodke, delo pa bo treba še opraviti, itd.

Ob tem v Elimu ni nobenega razvojne- ga programa, kadrovska cstruktura je slaba in po izjavi direktorja se Elim sam ne more rešiti.

Po občirni razpravi so sprejeli nekatere sklepe in stališča. Naj jih povzamemo: da je občina zainteresirana za tako proizvodno dejavnost, ki je produktivna in zaposluje delavce, ki z delom zaslужijo za svojo socialno varnost; da je pripravljena sodelovati v pogovoru in iskanju novih programov; da je nujno potreben pogovor z vodstvom SCT-ja glede ureditve premoženjsko-pravnih žadev (pobudnik sestanka je IS SO Jesenice); za 14 dni pa so tudi odložili plačilo občinskih prispevkov. Pri tem so zahtevali, da v Elimu ugotovijo odgovornost za nastalo stanje ter da sami sprejmejo ukrepe za rešitev sedanje situacije. Med drugim so na seji Izvršnega sveta spregovorili tudi o zahtevah po vračilu nacionaliziranega premoženja in pristojnim republiškim organom ponovno predlagali, da pripravijo sistemske rešitve tega problema. Le tako je mogoče pričakovati rešitve, ki bodo zagotavljale usklajene in enakopravne pogoje za občane. Glede na to, da je jeseniška občina med tistimi, kjer je zahtevkov vsak dan več, je sistemska rešitev več kot nujna.

Ko je beseda tekla o spremembah in dopolnitvah družbenega plana občine v obdobju 1986-1990 in obrtni coni na Lipcah, so poudarili, da je potrebno najprej preučiti vse druge možnosti za obrtne dejavnosti - opuščeni prostori Železarne ter da Izvršni svet ne bo naročil nobenih izvedbenih aktov za obrt- no cono na Lipcah.

Nslednja seja Izvršnega sveta SO Jesenice bo predvidoma 26. junija.

Vida Hudnik

Članom odbora za kulturo pri Izvršnem svetu občine Jesenice

Piscem članka Odbor za kulturo sporoča, objavljenega v zadnji številki Železarja, zastavljam vprašanje: Kako naj bi vodstvo knjižnice, ki ves april in maj od ustanovitve in finansiranja ni prejelo nikakršne dotacije - niti za redno dejavnost - moglo dovoliti še dodatne stroške za dograjevanje novih prostorov in nakupom opreme? (V tem času so vsi oddelki knjižnice normalno opravljali svoje delo.)

Očitno gre za nesporazum. Vir tega nesporazuma bi bil lahko to, da kljub velikokrat izraženi želji knjižnica nikoli ni bila vabljen na seje tega odbora - niti ni imela v njem predstavnika, ki bi jo lahko kompetentno zastopal. Isti ali podoben učinek bi bil dosežen, če bi se predsednik tega odbora oglašil v knjižnici. Pa tudi zdaj so v knjižnici vsem članom odbora za kulturo na voljo pojasnila z dokumentacijo, ki bi zlahka pokazala, da so izjave o umiva-

nju rok nerazumljive. Toliko je bilo treba povedati glede na to, da članek vsebuje namige na to, da knjižnica ni hotela dograjevati prostorov itd., da bi izpolnila pogoje za matičnost.

Ne gre za to, da bi si umivali roke, pač pa za to, da v sodelovanju - brez nizkih udarcev - naredimo vse, kar je v danem položaju mogoče narediti, oz. da najdemo najboljšo mogočo varian- to.

Vida Hudnik

Na podlagi 2. člena odloka o določitvi nalog, ki jih od 1.1.1990 začasno opravljajo organi Samoupravnih interesnih skupnosti (Uradni vestnik Gorenjske, št. 15/89) in 10. člena Pravilnika o podeljevanju Žagarjevih plaket

razpisujemo Žagarjeve plakete za leto 1990

Žagarjeve plakete se podeljujejo posameznikom ali skupinam delavcev, organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, društvenim organizacijam in društvom v jeseniški občini za:

- večletno uspešno in vidno delo na vzgojnoizobraževalnem področju,
- strokovno in raziskovalno delo na pedagoškem področju,
- oblikovanje boljših organizacijskih oblik vzgojnoizobraževalne dejavnosti,
- oblikovanje izvirnih učnih pripomočkov.

Predloge za podelitev lahko dajo organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva, delovne in druge skupnosti.

Pisne predloge z obrazložitvijo je treba predložiti Strokovni službi za družbene dejavnosti in gospodarsko infrastrukturo občine Jesenice, Titova 65, do 7. julija 1990.

Odbor

Klic v sili!

Tak je bil naslov članka v Železarju. Tako je Turistično društvo Žirovnica vabilo na očistevalno akcijo doline Završnice.

Člani upravnega odbora društva smo žalostni ugotovili, da smo sami v tej dolini. Nikjer ni bilo obiskovalcev in občudovalcev njenih lepote.

Ni bilo drugega izhoda, kot da člani upravnega odbora, veterani društva, katerih povprečna starost je 65 let, sami stopimo v akcijo in očistimo dolino.

Da v prihodnje ne bi bilo teh očistevalnih akcij, bo društvo organiziralo nekajkratno kontrolno službo. Zapisovali bomo registerske številke avtomobilov obiskovalcev doline, ki za seboj ne bo-

do dovolj počistili ali pogasili kurišča in jih bomo prijavili zadevni službi v postopek, saj so nepogašena kurišča tudi eden od vzrokov gozdnih požarov.

Tokrat vas društvo vabi na nekaj bolj veselega in prijetnega. V nedeljo, 24. junija, bo Turistično društvo Žirovnica v okviru praznovanja krajevnega praznika Žirovnica organiziralo piknik v dolini Završnice. Začetek bo ob 14. uri. Za ples v naravi in lepo razpoloženje bo skrbel Gorenjski kvintet s pevko Natašo Primožič.

Vstopnine ni. Nasvidenje v nedeljo popoldne v Završnici! Turistično društvo Žirovnica

Center srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice
Ruparjeva 2

Osnovna organizacija sindikata delavcev v vzgoji in izobraževanju

razpisuje

proste termine v počitniških prikolicah na otoku Krku v počitniškem naselju Punat, in to:

- 1.7. do 11.7.
- 11.7. do 21.7.
- 31.7. do 10.8.
- 10.8. do 20.8.
- 20.8. do 30.8.

Cena 220,00 din dnevno in se plača na dan odhoda! Prijave in informacije sprejema Franc Ahčin, CSUI Jesenice.

20. junij, dan civilne zaščite

Eksplozija, požar, poplava so samo trije od šestnajstih primerov, v katerih civilna zaščita skrbi za zaščito ljudi in njihovega premoženja. O nastanku in razvoju organiziranih oblik varstva in zaščite ljudi in njihovega premoženja pred naravnimi nesrečami in vojnimi razdejanji je bolj malo znanega, vendar prve organizirane oblike zaščite poznamo iz daljne preteklosti. O tem je precej zgodovinskih dokazov, kot so naprimer graditev obrambnih zidov v antičnih mestih, graditev naselij ob primernih lokacijah za obrambo, prve organizirane oblike požarne varstva.

V novejši zgodovini so dejavnosti za zaščito in reševanje najbolj učinkovito napredovale med prvo, še bolj pa med drugo svetovno vojno in po njej. Z nastankom in razvojem vojnega letalstva ter raketnega orožja se je začela stopnjevati ogroženost civilnega prebivalstva in celotne materialne kulture. Z razvojem vojaške tehnike pa so se postopoma širila in premeščala težišča vojaških dejstev s fronte tudi v zadnje, še posebej na urbana, upravno-politična, industrijska, oskrbovalna in druga središča. S tem se je bistveno spremenila struktura vojnih žrtev oziroma struktura vseh vojnih izgub.

Danes civilno zaščito organiziramo kot del splošne ljudske obrambe in družbene samozščite v vseh bivalnih in delovnih okoljih kot najširšo obliko priprav in udeležbe delovnih ljudi za zaščito in reševanje prebivalstva, materialnih in drugih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih nesrečah. Z uresničevanjem civilne zaščite se zagotavlja varstvo in zaščita prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi razdejanji, kar je pogoj za ohranjanje in delovanje proizvodnih in drugih moči družbe ter za uspešno vodenje oboroženega boja in drugih oblik odpora. V tem sta strateški pomen in vloga civilne zaščite v sistemu splošne ljudske obrambe.

V preteklem obdobju je civilna zaščita v naši občini večkrat delovala in skupaj z drugimi izvajala svoje naloge. Spomnimo se lanskega februarja in velikega gozdnega požara na Jelen kamnu. Več kot tisoč ljudi je šest dni gasilo požar na zelo težkem in nedostopnem terenu. Pa letošnji požari na Ajdnu, Hrušici, Javorniškem Rovtu in Španovem Vrhu so poleg drugih terjali angažiranje pripadnikov civilne zaščite. In ne samo požari. Zemeljski plazovi, zdrsi večjih zemeljskih gmot, velike razpoke na cestah, onesnaženja vodnih tokov so le nekatere od nalog, ki smo jih uspešno rešili.

Skozi Jesenice po cesti in železnici poteka močan promet ljudi in blaga. Zlasti slednje je lahko za mesto in njegove prebivalce zelo nevarno. Cesta je ozka in neprimerna za tako močan pretok blaga, železnica je praktično v središču mesta. Nevarne snovi so tako rekoč v sredini stanovanjskih naselij.

Že v enem letu bo dograjen cestni predor skozi Karavanke in mogoče tudi avtocesta do Vrbe in nevarne snovi bodo v še večji meri ogrožale naše mesto. Zato morajo biti poleg drugih občanov pripadniki civilne zaščite usposobljeni in dobro opremljeni za izvajanje svojih nalog, podobno kot v razviti Evropi.

Skrb za zdravo in varno delovno in

Na podlagi 6. člena Odloka o priznanjih občine Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 8/89) Komisija Skupščine občine Jesenice za občinska priznanja in odlikovanja Jesenice

razpisuje občinsko priznanje 1. avgust za leto 1990.

Občinsko priznanje 1. avgust je najvišje priznanje v občini Jesenice in se podeli:

1. posameznim zaslužnim delavcem ali skupini delavcev za:
 - Večletno uspešno in vidno delo, izredne delovne in druge uspehe v organizacijah združenega dela, društvih ter drugih organizacijah in skupnostih, ki so prispevali k napredku in razvoju občine ter pri uveljavitvi občine Jesenice v širšem območju.
 - Izjemno pomembna družbenokoristna dejanja na kateremkoli področju delovanja, ki so trajnejše družbene vrednosti.
 - Za izredne uspehe, rezultate ter konkreten prispevek, pomemben za razvoj občine.

2. organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, društvenim in drugim organizacijam ter društvom za:

- Nadpovprečne in izjemne rezultate s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti, ki so prispevali in prispevajo k razvoju in napredku občine.

- Za izredne uspehe in dosežene rezultate zaradi znanstvenega odkritja, novatorstva, racionalizatorstva ter oblikovanja novih organizacijskih oblik, pomembnih in koristnih za ožjo in širšo družbenopolitično skupnost.

Predlog za podelitev priznanj lahko podajo organizacije združenega dela, podjetja, krajevne skupnosti, politične organizacije, organi družbenopolitične skupnosti, društva in družbene organizacije ter delovne in druge skupnosti.

Predlogi za podelitev priznanj morajo biti pismeni in obrazloženi ter predloženi Komisiji Skupščine občine Jesenice za občinska priznanja in odlikovanja do 30. junija 1990.

Obrazložitev predloga za podelitev priznanja posamezniku naj vsebuje kratek življenjepis, uspehe, konkretne zasluge, rezultate in konkreten prispevek pri delu na delovnem mestu ali pri društveni dejavnosti oziroma politični organizaciji.

Obrazložitev predloga za podelitev priznanja organizacijam in drugim skupnostim naj vsebuje podatke o obsegu in kakovosti proizvodnje oziroma poslovanja ter uspehih, ki jih dosega.

Komisija Skupščine občine Jesenice za občinska priznanja in odlikovanja

bivalno okolje je glavna naloga enot in štabov civilne zaščite, zato jim zaželimo, da svoj praznik slavijo mirno z željo, da svoje naloge tudi v prihodnje uspešno opravljajo.

Bane Petrovič

Danes vaja, jutri zares... (foto: Irena Kučina)

Enote CZ, prve medicinske pomoči (foto: Praprotnik)

Tudi najmlajši se vključujejo v Civilno zaščito (foto: Praprotnik)

V Ratečah je bila predstavitev knjige Trenutki

V nedeljo, 17. junija, je bila v gostilni pri Žerjavu v Ratečah promocija knjige *Trenutki*, katere avtor je dr. Janko Kokalj. Poznali smo ga kot kranjskogorskega zdravnika, alpinista, gorskega reševalca in člana že treh himalajskih odprav, sedaj pa ga spoznavamo še kot uspešnega pisca.

»Vrhunski alpinist nisem, sem le oboževalec lepote in izziva! Sem pa strasten zbiralec trenutkov,« pravi Janko. Trenutkov pa je v njegovem življenju veliko. V otroštvu in v družini, v Nepalu, v Pakistanu in v Alpah ter v obrnjenem svetu morskih globin. Njegov besedni poizkus daleč presega meje takimi enostavnimi planinskimi ali potopisne literature, kjer gre predvsem za opis gora, dežel in ljudi ter pomembnih in skupnih doživetij.

Srečen, da je ohranil v sebi del otroške duše, skuša prav s tem delom in z močjo volje in znanja odraslega doumeti in čutiti svet kot celoto, v kateri je vse, tudi manjše (ali prav to), pomembno, nadvse dragoceno, je o knjigi napisal Benjamin Gracer, in nadaljuje: Še več: skuša biti resnični del tega stvarstva - narave, kjer globoko v sebi doži-

vlja tragično moč modernega - civiliziranega bivanja. Zato »zbiralec trenutkov« ni le kronist in potopisec, temveč v enaki meri ali še več - hote ali ne hote - tudi pesnik in filozof.

Jani Kokalj je *Trenutke* posvetil svojim najožjim znancem in prijateljem, ki so mu karkoli pomagali pri odpravah na Himalajo ali kako drugače, predstavitev knjige pa je svečan in pomemben trenutek za Gornjesavsko dolino in jeseniško občino.

Povejmo še to, da so povabljeni na promocijo knjige poizkusili tudi nepalsko hrano, ki jo je spretno pripravila dr. Anda Perdan, zdravnica v Gorenji vasi v Poljanski dolini.

Lojze Kerštan

Jani Kokalj, avtor knjige *Trenutki* (foto: Lojze Kerštan)

Kitajski slikar Hua Qing razstavlja v galeriji Kosova graščina

Slikar, grafik in scenograf Hua Qing se je rodil leta 1962 v mestu Huaibei, provinca Anhui na Kitajskem. Po končani srednji šoli za oblikovanje in likovno umetnost se je ukvarjal z grafičnim oblikovanjem in likovno opremo knjig. Nato je nadaljeval šolanje na Centralni akademiji za uporabno umetnost v Pekingu.

Že kot študent je dosegel velike uspehe: tri njegova dela so bila razstavljena na vsekitajski razstavi najmlajše generacije kitajskih umetnikov, sredi univerze Peking pa so postavili njegovo skulpturo. Odlikovan je bil z državno nagrado za najbolj nadarjenega gojenca Centralne akademije. Po diplomu je imel nekaj samostojnih razstav in se ukvarjal s scenografijo pri Eksperimentalnem gledališču v Pekingu. Samostojno je razstavljal v Pekingu, na Dunaju, v Dobrni, Radencih, Rogaski Slatini, Ljubljani, Murski Soboti.

V njegovem življenju pomeni velik preobrat leto 1987, ko se je poročil s Slovenko in se preselil v Evropo, Slovenijo, Ljubljano. Tako je stopil v nov duhovni in slikarski svet. Težko je ohraniti mnoge pridobitve in značilnosti kitajske tradicionalne umetnosti ter jih hkrati posredovati tako, da bodo tudi predstavnikom povsem druge in drugačne umetnostne sfere prinesle subtilno sporočilo avtorja - slikarja. Neka-

teri rešujejo dilemo tako, da povsem prestopijo v novo duhovno okolje, drugi pa vključijo v tradicijo nove strukture in oblike. Ravno to lahko opazujemo v slikah Hua Qinga, saj nas njegove risbe s tušem na riževem papirju na prvi pogled spomnijo na tradicionalno kitajsko slikarstvo: pokončni, ozki formati, črnbelo slikanje z nekaj tonskimi prehodi, strukture narave kitajskega krasta: gore, vode, bori, mesec. Natančnejši pogled in globji stik pokažeta drugačno sliko: v bistvu so to abstraktna kompozicije, sprejemljive tudi emotivnemu svetu Evropejca. Elementi abstraktnega poenostavljanja in poudarjanja pa so tudi značilnosti tradicionalnega kitajskega slikarstva.

O svojem delu Hua Qing pravi: »Ko opazujemo tradicionalno kitajsko slikarstvo, navadno naletimo na ponavljajoče se motive: samotni popotnik v jesenskih gorah, barka, ki lebdi v zavesi meglenega dežja, ali starec, ki sredi snežnega meteža išče cvetočo apriko-

zo. Narava živi v nas samih, zakaj ne glede na spremembe zunanjega okolja je naše celotno življenje del narave. Kajti narava smo mi sami.

Razstava bo odprta do 8. julija vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure. Razstavljene slike lahko tudi kupite.

Slikarski razstavi v Kranju

V galerijskih prostorih Prešernove hiše v Kranju se bo v petek, 15. junija, ob 19. uri predstavil s ciklusom slik *Naš čas* slikar Marjan Belec.

Razstava bo odprta do 8. julija.

Ob 19.30 bodo v galeriji Mestne hiše odprli razstavo del akad. slikarja Josipa Gorinška Geonova.

Razstava bo odprta do 5. julija.

Humanizacija dela ni možna brez humanizma in humanistične miselnosti

Nedeljnost tehnologije in ekonomike dela, varstva pri delu in ergonomike prilagajanja delu in delovnim razmeram je prvi pogoj za humanizacijo dela. Humanizacija dela ločimo kot politični pojem, največkrat v obliki socrealistične ali zgodnje kapitalistične obljube delavcu, in kot strokovni ukrep za izboljšanje delovnega in življenjskega uspeha delavca. Cilj humanizacije dela je doseči maksimalni kvantitativni, kvalitativni in delovni uspeh brez poškodb pri delu in poklicnih boleznih (varno delo) in z optimalno opravljenim delom v optimalnih razmerah in ob optimalno vloženem času ter porabljeni energiji (ergonomija dela). Humanizacija dela pomeni doseči trenutno najvišjo stopnjo konjugacije tehnologije dela, ekonomike dela, varstva pri delu in ergonomije dela s ciljem, da delavec ohrani in razvija interes za svojo prosperiteto, prosperiteto podjetja, delovnega in širšega okolja ter zadovoljstvo pri delu in izven dela. Humanizacija dela ni možna doseči brez humanizma in humanistične miselnosti v vseh znanostih, vedah in disciplinah o delu oziroma odnosu človeka in dela.

Izraz znanstveno-tehnološka revolucija sodi danes med zelo pogosto uporabljene izraze. Manj pogosto slišimo, da je znanstveno-tehnološka revolucija z uvajanjem novih sodobnih tehnologij le konica ledenega gora nesodobnih, neracionalnih, neoptimalnih in tudi nehumanih ostankov prve in druge tehnološke revolucije. Po grobih ocenah je v svetu še vedno 90 odstotkov delavcev v položaju, ko morajo reševati klasične probleme varstva pri delu druge tehnološke revolucije, pri čemer jih rešujejo z zelo majhnim ali celo nepomembnim deležem ergonomskih ukrepov pri delu in socialno-humanističnimi aspekti integritete delavca in dela.

Ce prva in druga industrijska revolucija nista znali in zmogli doseči nedeljivosti tehnologije varstva optimalizacije in humanizacije dela, to ne bi smela biti ovira za sedanjo znanstveno-tehnološko revolucijo. Žal pri tem pričakovani optimizem ni realen. Kot na vseh področjih človekove dejavnosti obstoja še vedno velik, skoraj nepremostljiv razkorak med sodobnimi humanistično-socialnimi spoznanji in pričakovanimi pri uvajanju novih tehnologij ter pri delu z novimi tehnologijami in med realno uporabo sodobnih filozofsko humanistično-socialnih spoznanj v dnevnih tehnoloških praksih. V zgodovini odnosa med človekom, delom in zdravjem ni bilo nikoli nakopičeno toliko znanja in izkustev o nedeljivosti tehnologije in ekonomike dela, varstva pri delu, ergonomije dela in delovnega okolja ter humanizacije dela. Žal v zgodovini dela in delavcev ni bilo nikoli toliko nesreč in poškodb pri delu ter poklicnih boleznih kot v današnjem času.

Nekateri to stanje pripisujejo boljši evidenci - zajemju, analizi in oceni podatkov, medtem ko drugi menijo, da je glavni vzrok razkoraka med znanjem in uporabo sodobnih spoznanj v praksi pomanjkanje moralnega-humanističnega čuta za končni praktični cilj izboljšanja kvantitativnega in kvalitativnega delovnega učinka - uspeha brez poškodb pri delu in ob optimalizaciji in humanizaciji dela.

Filozofsko-humanistično-socialna vprašanja humanizacije dela v znanstveno-tehnološki revoluciji so dvojne vrste:

1. kateri tehnološki in ekonomski ukrepi so potrebni za doseg humanizacije dela in delovnega okolja in
2. katere psihofizične, socialne in humanistične lastnosti mora imeti delavec, da razume in osvoji humanizem in humanistično miselnost kot filozofsko, strokovno in tudi politično razredno osnovo humanizacije dela.

Humanizacija dela v optimalno zasnovani in izvedeni znanstveno-tehnični revoluciji nikakor ni le kvantitativna sprememba tehnoloških postopkov in delavčevih psihofizičnih in socialnih zmognosti, temveč tudi kvalitativna sprememba humanistične miselnosti pri projektiranju in izvajanju novih tehnologij ter pri prilagajanju novih tehnologij delavcu in variabilnih lastnosti delavca novim tehnologijam.

Raziskave vsebinskega pojma znanstveno-tehnološke revolucije so pokazale, da je enako težko govoriti o znanstveni revoluciji kot tudi o tehnološki revoluciji. Ali sploh gre za revolucijo, saj ta pojem vsebuje preobrat ali preokret oz. naglo, korenito spremembo ne-

kega razvojnega procesa (kot nasprotje evoluciji) v znanstvenem, humanističnem, socialnem in političnem pomenu, nagel prehod iz neke preživele družbenoekonomske formacije v bistveno drugačno (naprednejšo). Pojem se večkrat napačno uporablja za označitev nasilne spremembe oblike ali vsebine. Beseda znanstvena se nanaša na metodologijo kot izvor, potek in evalvacijo uporabljenega procesa, medtem ko se beseda tehnološka nanaša na praktično aplikacijo klasičnih naravnoslovno-matematičnih ved v sodobnih delovnih in proizvodnih procesih.

Nedvomno je najpomembnejša značilnost znanstveno-tehnološke revolucije njena družbeno-razredna opredelitev. Družbeno-razredna opredelitev, če je pravilno koncipirana in vodena, ni nič drugega kot humanistična opredelitev. Tako spoznanje je seveda privedlo do nesmiselnih delitev ocen in prognoz poteka razvoja in uspeha znanstveno-tehničnega napredka v kapitalističnih in realsocialističnih družbenih sistemih in okoljih. Bistveno je, da pojmuemo proces-revolucijo z njenimi epiteti (znanstvena, tehnološka) kot danes najbolj markanten znak uporabe znanstvenih spoznanj v realizaciji sodobnih tehnoloških ukrepov za uresničenje maksimalnega kvantitativnega delovnega uspeha pri varnem, optimalnem in humanem delu ter delovnem in širšem okolju.

Humanizacija dela moramo pojmovati kot variabla in ne kot konstanto, pri tem je njena variabilnost odvisna od subjektivnih dejavnikov (oseb in časa) in objektivnih možnosti razvoja in aplikacije tehnologije ter razvoja in stopnje absorpcije humanistične miselnosti v praksi. Promocija humanizacije dela ni le neenaka v posameznih obdobjih in okoljih, temveč kaže širok diapazon neenakosti s procesom zajetih delavcev po spolu in starosti.

Vrstni red promocije in aplikacije humanizacije dela v praksi ni odvisen od objektivno ugotovljenih potreb, temveč predvsem od gospodarske zmognosti in socialnega statusa določene skupine ljudi v določenem času in okolju. Tako je humanizacija dela dosegla v praksi najvišjo stopnjo in nivo pri skupinah delavcev z najvišjim formalnim socialnim statusom, npr. v distribuciji električne energije, proizvodnji naftnih derivatov, predelavi kemičnih izdelkov, grafični dejavnosti, zračnem prometu, PTT prometu, finančnih storitvah, izobraževanju in družbenopolitičnih skupnostih. Najnižjo stopnjo in nivo humanizacije dela v

Ideja za branje

(Nasveti za obiskovalce knjižnic in druge bralce Železarja)

V Hemingwayevih romanih in kratkih zgodbah se osebe kar naprej nacejajo z alkoholom. Vzemimo kot primer roman *Sonce vzhaja in zahaja*: če bi iz njega črtali vse stavke in odstavke in poglavja, ki opisujejo popivanje, bi prav malo ostalo. Manjkalo bi razpoloženje, ki je bistveno za te vrste roman.

Seveda je krivično, da sem izbral prav Hemingwaya. Nikoli ne bo nihče naštel vseh literarnih del, ki tako ali drugače opevajo alkohol. Remarqueovi junaki kar naprej pijejo konjak ali pa kalvados, zlasti v romanih, ki se dogajajo v Franciji. Vendar to niso romani o alkoholikih. Pijača je pri vsem tem samo nujen dodatek, brez nje ti liki ne bi bili resnični, prav tako ne situacije; njena funkcija je podobna funkciji, ki jo ima za risarja osenčenje: to daje predmetom plastičnost, trodimenzionalnost.

Pravzaprav sem vas hotel samo opozoriti na delo domačega avtorja.

M.H.

Jezik, nesprejemljiv za resne čase

Mnogi, ki prizadeto razmišljamo, smo lahko vse bolj zaskrbljeni in vznemirjeni. Predolgo traja, ko beremo, poslušamo in gledamo na TV zaslonih te naše jugoslovanske (v zadnjem času tudi slovenske) zdrahe in neslogo.

V zvezi s tem je razumljivo, da so odzivi naših ljudi v javnih medijih vse pogostejši.

Znana parapsihologinja Metka Petrovac-Koprivica na primer poziva politike: »Dajte nam nekoliko predaha. Čigavi možgani lahko vzdržijo toliko medsebojno nasprotujočih si trditve?«

Podobno skrb in prizadetost nam odkriva že leta 1971 Mira Stupica, znana umetnica, gledališča in filmska igralka. Na kongresu kulturne akcije v Kragujevcu je izpovedala naslednje poglede in misli: »Ko premišlujem o vseh teh skrbih in nadlogah, o katerih slišim, berem ali pa jih slutim, se sprašujem, kako smo si drznili, kako nam je pravzaprav uspelo, da smo ustvarili tak jezik slepil; jezik - zid, ki ga misel ne more ujeti, jezik brez vsebine, neutrudljiv v svojem prizadevanju, da ničesar ne pove; jezik, ki veliko govori pa nam kljub temu ne pove, kje smo,

kaj je pred nami; jezik, ki nas samo slepi in nas zapira v naše dvome, naše nestabilnosti in naše negotovosti; jezik, ki je bolj energičen po tonu kot pa učinkovit po pomenu, bolj aroganten kot argumentiran; jezik, s katerim znamo bolj obračunavati med seboj, ne znamo pa dati z njim računov; jezik, ki nas odtuja, namesto da bi nas združeval; jezik, ki svoje privržence spreminja v svoje sovražnike. Skratka, jezik, ki je popolnoma nesprejemljiv za resno dobo, resno družbo, resen čas, v katerem je veliko pravih ljudi, s pravo mislijo, talentom in zavestjo.«

Tako je razmišljala Mira Stupica pred skoraj dvajsetimi leti. Njene misli so aktualne še danes. Zastavlja se veliko vprašanje: ali nam bodo naši politiki namenili nekoliko predaha, da se bodo naši možgani umirili in odpočili za vprašljivi čas, ki je pred nami?

M.H.

- mlad delavec pride praviloma v delovno okolje, v katerem varstvo in humanizacija dela nista sestavni del dela, delovnih in tehnoloških postopkov,

- neposredno vodstveno osebje podcenjuje ali celo zanika humanizacijo dela kot neko nepotrebno modno obliko pomehuženja delavca, ker »trdo delo« potrebuje garača,

- vodilno osebje podjetja je tako zasledeno s proizvodnjo, upravljanjem in prodajo, da nima časa misliti na humanizacijo dela - od 26 anketiranih vodilnih delavcev iz 10 podjetij Gorenjske se nihče ne spominja, da bi v zadnjem desetletju kdor omenil to besedo na strokovnem kolegiju,

- v učne načrte visokih šol se pouk o varnem, zdravem in humanem delu ne uvaža v skladu s sodobnimi načeli in zakonskimi predpisi,

- humanizacije dela ne forsira niti strošniška niti socialistična družba, obstaja nedvomno očitno nesorazmerje med možnostmi povezave tehnologije in ekonomije dela ter varstva pri delu, ergonomije in humanizacije dela.

Skratka, o humanizaciji dela vemo mnogo več, kot se ta uporablja v praksi. Vzrok je vsekakor pomanjkanje humanizma v vzgoji doma, v šoli in pri delu. Več humanizma bi moralo privedi do večje humanizacije dela, do boljše kulture dela, estetike in etike dela.

Gospodarske, družbenopolitične in vse druge krize ne smejo biti izgovor za opuščanje humanizacije dela ali za zaostajanje na poti k humanizaciji dela.

prim. dr. Mario Kocijančič

(Prispevek na 9. posvetovanju za organizatorje dela v Portorožu)

Čufarjev trg je zopet postal parkirni prostor (foto: Mira Kolenik)

Društvo mejnih ved Jesenice-Akademija za življenje

organizira sedemdnevni seminar

Intenzivna energetska sprostitve ter regeneracija duha in telesa.

Seminar bo v Lipovčevi koči pod Špikom-Triglavki narodni park, od 14. do 21. julija letos. Za hrano bo poskrbljeno. Tudi družine lahko seminar izkoristijo kot del dopusta. V okolici koče je možnost taborjenja in kampiranja.

Seminar s programom bo vodil Aristid Havliček iz Ljubljane. Cena za ves teden je le 1260 din.

Prijave zbira do 30. junija tajnik društva Mira Novak, Jesenice, Boka-lova 8, tel. 84718. Lahko pa se tudi z dopisnico obrnete na Aristida Havlička, Linhartova 64, Ljubljana (tel. 061-312-201). Ne zamudite izjemne priložnosti v naravi!

Zaradi dokajšnjega zanimanja za joga nidro interesente obveščamo, da se lahko prijavijo (oglas) vsak ponedeljek od 18. do 19. ure pri predsedniku Društva mejnih ved na Cesti revolucije 9, Jesenice, na ime Tomaž Iskra. Oglasijo se lahko tudi vsi tisti, ki imajo psihosomatske težave (nepspečnost, glavoboli, povišan krvni pritisk, astme, bronhitis, želodčne težave ipd.).

Za zdravo življenje!

Predsednik DMVJ
Tomaž Iskra

Dežurni trgovini

V soboto, 23. junija, bosta na Jesenicah od 8. do 19. ure odprti trgovini:

- Delikatesa poslovalnica 7, Jesenice, Titova 7, in
- Delikatesa Kašta 4, Jesenice, Tavčarjeva 6.

Dežurna lekarna

V juniju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Razstavni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 8. do 27. junija na ogled razstava Banderskih slik Leopolda Layerja in učenec.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Razstava na Javorniku

DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela obvešča, da je etnografska razstava z naslovom Javorniški Rovt nekdanj in danes odprta do vključno 22. junija, vsak dan od 17. do 19. ure.

Vabljeni na ogled!

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

22. junija, premiera hongkon. karate filma V TIGROVEM GNEZDU ob 18. in 20. uri.

23. junija, hongkon. karate film V TIGROVEM GNEZDU ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri premiera amer. akcij. komedije POLICIJSKA AKADEMIJA VI. - OBLEGANO MESTO.

24. junija, amer. akcij. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA VI. - OBLEGANO MESTO ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri amer. trda erotika DEBBIE OSVAJA DALLAS. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

25. junija, amer. akcij. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA VI. - OBLEGANO MESTO ob 18. in 20. uri.

26. junija ni kinopredstav.

27. junija, amer. akcij. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA VI. - OBLEGANO MESTO ob 18. uri. Ob 20. uri amer. vojna drama DOBRO JUTRO, VIETNAM.

28. junija, amer. vojna drama DOBRO JUTRO, VIETNAM ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

24. junija, ital. akcij. film IZZIVALEC ob 19.30.

KINO KRANJSKA GORA

22. junija, amer. pust. film HOJA PO OGNJU ob 18. uri. Ob 20. uri amer. trda erotika VROČA MERILYN. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

Kresovanje na Poljanah

Društvo Obranca s Poljan prireja 23. junija ob 20. uri kresovanje na Poljanah. Ob lepem vremenu bo prireditev na prostem.

Program: lutkovna igrice za otroke Kozliček Meketajček, Županova Micka v izvedbi Gledališča Tone Čufar, kurjenje velikega kresa ob polnoči, zabava s plesom, hrano in pijačo.

Jeseničani in okoličani, pridite 23. junija na kresovanje na Poljane, kjer smo obudili gledališke igre na prostem. Želeli bi, da postane kresovanje z gledališko predstavo tradicionalno!

Vstopnine ne bo!

Društvo Obranca

Program praznovanja praznika krajevnosti Žirovnica v letu 1990,

ki ga je na predlog društev v KS sestavila Komisija za kulturo, telesno kulturo in rekreacijo, potrdil pa Svet krajevnosti skupnosti na seji 11.6.:

petek, 22.6., ob 16. uri - **moški odbojarski turnir za Jenkov memorial** v OŠ Zabreznica organizira TVD Partizan

ob 19. uri - **otvoritev razstave ročnih del učencev OŠ**; razstava bo odprta 23. in 24. junija od 9. do 19. ure

sobota, 23. 6., ob 8. uri - **taborniki bodo obiskali spominska obeležja v krajevni skupnosti**

ob 9. uri - **odprt teniški turnir TVD Partizan Žirovnica** za vse kategorije ob 20. uri - **komemoracija pri spomeniku talcev v Mostah s kratkim kulturnim programom**; zbor pri spomeniku talcev

nedelja, 24. 6., ob 10. uri - **zaključna prireditev učencev OŠ** ob koncu šolskega leta s kulturnim programom; podeljena bodo priznanja osnovne šole, DPD Svobode F. Prešeren in krajevnosti skupnosti

ob 11. uri - **meddruštvena skakalna tekma v Glenci** z mednarodno udeležbo za starejše in mlajše pionirje

ob 14. uri - **piknik v dolini Završnice**, igra ansambel **Katerman**

ob 21. uri - **v dolini Završnice prižiganje kresov** ob jezeru, nato kresovanje.

Vabljeni!

Zahvale

Ob boleči izgubi moža in očeta

ALOJA BERNARDA

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in bivšim sodelavcem Sukna iz Zupuz za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in pomoč v težkih trenutkih.

Zahvaljujem se tudi gospodu županu za pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke, še posebno pa smo dolžni zahvalo Milici Mencinger za njeno nesebično pomoč.

Vsem še enkrat hvala.

Žena Punči in sinova z družinama

Ob smrti moje mame se vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali z menoj, iskreno zahvaljujem.

Hvala obratovodstvu STK in sodelavcem kontrole kvalitete za pozornost, izrečeno sožalje in darovano cvetje. Iskrena hvala tudi obratovodstvu Jeklovleka za besede sožalja in nudeno pomoč.

Sodelavkam in sodelavcem Jeklovleka, adjustaža - dnina Krajnik, pa izrekam vso zahvalo za razumevanje in zbrano denarno pomoč.

Vsem hvala za spremstvo na mami-ni zadnji poti.

Marja Kalan

Soborcam samskih domov, Janezu Korenu, Borisu Vrtačniku in nekdanji sodelavki Romani Bradič se iskreno zahvaljujem za dobre želje in lepa darila ob mojem odhodu v pokoj.

Zahvaljujem se za tovariško sodelovanje in želim vsem skupaj obilo uspehov pri delu, zdravja in osebne sreče.

Bogdan Langus

Vsem, ki ste mi ob mojem prazniku pisno ali ustno čestitali, se iskreno zahvaljujem.

Pavla Mohorič

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata SVS se zahvaljujem za darilo ob moji upokojitvi. Obenem se zahvaljujem tudi Seki Suhonjič in Ifeti Čučuk.

Jožica Simič

Sindikatu ETN se zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Cvetka Hribar

Sodelavkam in sodelavcem PVT Vratni podboji se iskreno zahvaljujem za prelepo darilo ob odhodu v pokoj. Želim vam še veliko delovnih uspehov ter zdravja in osebne sreče v nadaljnjem življenju.

Se enkrat iskrena hvala.

Ema Bremec

Sodelavcem Vzdrževanja Javornik se najlepše zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim še veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Vencoslav Lapajne

Društvu upokojencev Jesenice se najlepše zahvaljujem za pozornost ob mojem 80. rojstnem dnevu.

Ciril Mencinger

Prisrčno se zahvaljujem Občinskemu odboru ZZB NOV in Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela za čestitke ob mojem rojstnem dnevu in želim vsem članom še mnogo dobrega zdravja.

Jože Ogrin

Občinskemu odboru Zveze borcev Jesenice se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu.

Dora Vister

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem Valjarne debele pločevine, posebno dnini Marjana Pogačarja, za prelepa darila in obisk. Pri nadaljnjem delu vsem skupaj želim še veliko uspehov.

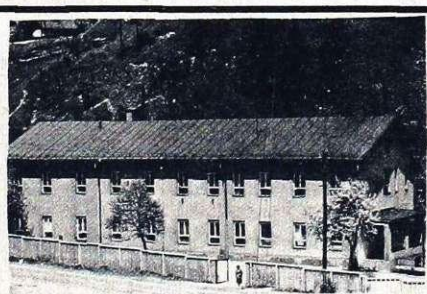
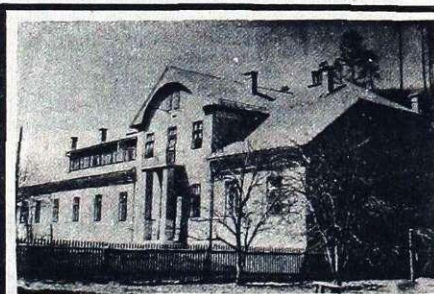
Jerca Krivec

Menjava in centriranje gum
Ferk Miloi, Blejska Dobrava 70

Ponovno ugodna prodaja

V Vulkanizerstvu Ferk na Blejski Dobravi lahko nabavite na obroke avtomobilske plašče Sava in Semperit po zelo ugodnih cenah. Vulkanizerstvo je odprto vsak dan od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure.

Varno vožnjo vam želi
Vulkanizerstvo Ferk

PEČENA PLOŠČA ZA TORO AM.IGRAL. (WARREN)	NA MOJH LEŽEČI ORGAN	BRBRAC	NEM.FI- NANCNI STROKOV. (THEODOR)	KNJIGA ZEMLJE- VUDOV	KLADA ZA SEKANJE	VULKAN V EKVA- DORSKIH ANDIH	INDIJSKI PESNIKIN FILOZOF	BAIERINA PAVLONA
GOROVSE V SLOVENIJI	AM.GLAS- BENICA (YOKO)	NIŠ GRADB. MATERIAL	KEMIČNI ELEMENT (TH)	ANATOLI KARPOV	BEOGR. NOGOM. MOŠTVO	Y.ŽELEZAR	TRENJE PLAVALC PETRIČ	MOSTOVJE TIN
BIV.JESKA SM.TEAK (JANKO)	ZABAUNA EGODBICA				SIRO- MAŠTVO			ST.IME ZA HOŠIMINH
					DALMAT. ŽIVAL. KALČIČ. ČRKA			LEPO CVETOČA LOVČENICA
					REKA V SRBIZI KAVBOJ			ZAREZA V SODU
								NATRIJEV KARBONAT VRSTA SOLATE
PLOČNIK					KORANT			SESTAVIL: RONNER
RADIJ		ROB OČENJAK ŽRTVENIK			SOVA M.PEŠKI GLAS		PODOBA GL.MESTO GRČIJE	PRISTO- BINA KRILO POŠLOPJA
REKA SKOZI STRATFORD			MUSLIM. M.IME SLANKOV. RIBA			OBLIKA STEBLA UMETNO USNJE	ISENOVA DRAMA DEL VIETNAMA	TOMAZ TERČEK GL.MESTO SVICE
SISTEM BARVNE TV		KOSOVEL SREČKO RUSKO Ž.IME		ETIOPSKI KNEZ LIJAK		MESTO PRI RIMU TALISOVA PIJACA	NOČNI LOKAL ALKALIZ. HIDROKSID	
MILANSKO NOGOM. MOŠTVO			LESKOV LES LUDWIG ERHARD				VLEČE- NJE	
FRVOLIN					GOROVSE BURMI		MESTO V SE	
ZDRAVNIK IZKUŠEN V TERAPIJI					DIRKALIZ V ŠPANIJI		SORODNIK PO OČETU VI STRANI	

14. srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel

Konec preteklega tedna so bile Jesenice zelo dober gostitelj 14. srečanja slovenskih športnikov iz obmejnih dežel. Več kot 200 športnikov iz slovenskih športnih združenj iz Avstrije, Italije, Madžarske in Slovenije se je na tradicionalnem srečanju pomerilo v rokometu, nogometu, odbojki in namiznem tenisu.

To srečanje že vrsto let pripravlja Zveza za telesno kulturo Slovenije. Organizacijo tokratnega srečanja je zaupala ZTKO Jesenice, ki je srečanje pripravila v splošno zadovoljstvo vseh sodelujočih.

Že prvi dan srečanja, ko je bil razgovor o zamejskem športu in športu v Sloveniji, je bil zelo ploden. Sodelovale so

vse delegacije sodelujočih združenj, obravnavali pa so vrsto vprašanj, s katerimi se slovenski športniki v zamejstvu dnevno srečujejo. Razgovor je vodil predsednik ZTKO Slovenije Ivo Zorčič, sodelovali pa so tudi namestnik slovenskega ministra za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo Zoran Bizjak, predsednik Skupščine občine Jesenice dr. Božidar Brudar, predsednica jeseniškega Izvršnega sveta Rina Klinar, pomembni funkcionarji ZTKO Slovenije, Janez Šmitek, član Izvršnega sveta občine Jesenice, zadolžen za turizem in šport, ter drugi. Športno dejavnost v jeseniški občini je predstavil predsednik ZTKO Jesenice Janez Štojs.

V izredno živi razpravi so predsedniki posameznih združenj predstavili problematiko svojega delovanja v pogojih, ko šport velikokrat presega svoje dimenzije, ker združuje ljudi tudi na narodnostni osnovi. Posebej velja poudariti, da so razlike v organizacijskem smislu sicer ogromne, vendar pa je temeljni cilj, ohraniti slovensko besedo in slovenski narod, skupen tako Slovincem v zamejstvu kot v domovini. Temeljna misel vseh sodelujočih je bila, da srečanje mora ostati, ker je to redka priložnost za srečevanje. Pri programu pa bi veljalo razmišljati o uvedbi mlajših športnikov, kar bi srečanje še popestrilo.

Po delovnem srečanju je predsednik Skupščine občine Jesenice dr. Božidar Brudar pripravil sprejem v prostorih restavracije Kazina za vse predstavnike posameznih združenj. Na teh srečanjih imajo poseben status športniki iz Porabja, ki se kot gostje srečanja udeležijo že dan pred tekmovanji. Tako so jim organizatorji tokrat pripravili nepozabno srečanje z znanim jeseniškim skakalcem Rajkom Lotričem, ki jih je popeljal na planiško velikanko in jim predstavil Planico. Tekmovanja so bila zanimiva in borbeno, hkrati pa tudi lepa priložnost za druženje mladih. Čeprav rezultati niso tako pomembni, mladi brez tekmovalnega vzdušja ne morejo.

Rezultati:
Nogomet: Jesenice:Porabje 5:3 (po streljanju enajstmetrovk); ZSSD Italije:SSZ Koroške 4:2; tekma za 3. mesto: Porabje:SSZ Koroške 4:1; tekma za 1. mesto: Jesenice:ZSSD Italije 2:1;

Vrstni red: Jesenice, ZSSD Italije, Porabje, SSZ Koroške;

Odbojka (tekmovala samo dekleta): Jesenice:SSZ Koroške 2:0; Jesenice:ZSSD Italije 0:2; SSZ Koroške:ZSSD Italije 0:2;

Vrstni red: ZSSD Italije, Jesenice, SSZ Koroške;

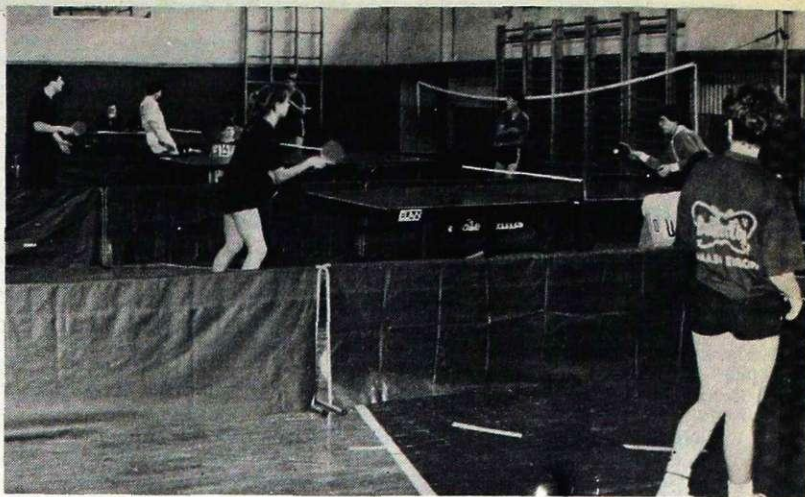
Rokomet (samo ena tekma): Jesenice:Porabje 18:33

Namizni tenis - ženske (samo ena tekma): Jesenice:ZSSD Italije 3:6

Namizni tenis - moški: Jesenice:ZSSD Italije 5:1; Jesenice:SSZ Koroške 5:0; ZSSD Italije:SSZ Koroške 5:0;

Vrstni red: Jesenice, ZSSD Italije, SSZ Koroške.

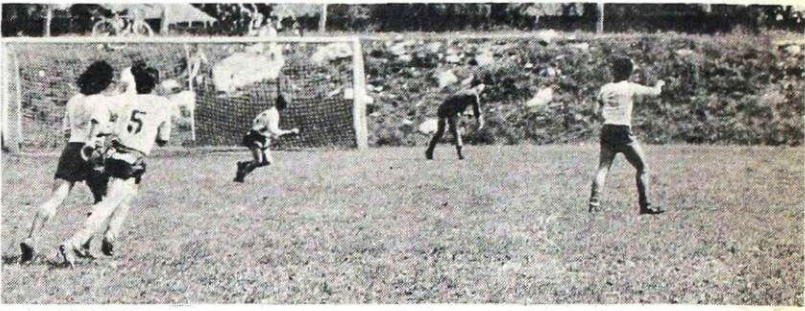
Ob koncu srečanja je bila v hali Podmežakla razglasitev rezultatov. Športnike in goste sta pozdravila predsednik ZTKO Slovenije Ivo Zorčič in predsednik ZTKO Jesenice Janez Štojs. Za izvrstno pripravljeno srečanje pa se je v imenu gostov zahvalil predsednik Združenja slovenskih športnikov Jaro Kalan. Mladi iz štirih dežel so se razšli z željo, da bi se še kdaj srečali.

Namizni tenis (foto: Mira Kolenik)

Nogomet (foto: Mira Kolenik)

Porezen smo spoznali tudi brez snega

Slovenski železarji smo se tokrat (16.6.) zbrali na Poreznu. Najbolj množični smo bili Jeseničani, saj nas je bilo kljub slabi vremenski napovedi kar 48. V sončnem vremenu smo se vzpeli na sam vrh te lepe gore, ki jo poznamo največ z zimskih pohodov. To pot nas je gora pozdravila z razcvetenimi pogajčicami in tropom ovac na vrhu.

Pot navzdol nam je zalival dež, tako da so plesalci že na blatni poti lahko pokazali nekaj plesnih figur. Kljub dežju smo se le stežka odtrgali od plesišča in ostalih slovenskih železarjev.

Odbojka (foto: Mira Kolenik)

TVD PARTIZAN
Jesenice

lip
nas športni klub

Iščemo oskrbnika

Planinsko društvo Jesenice išče oskrbnika par za delo v koči na Golici. Vse informacije dobite na upravi PD Jesenice, Cesta železarjev 1, ali po telefonu 81-291.

19. srečanja obmejnih Slovincov - planincev na Vrh pri stari Gorici v nedeljo, 10. junija, nista motila niti sneg na poti niti dež na prireditvenem prostoru, saj so govorniki s svojimi pozdravi pričarali tudi sonce.

Janez Avsenik

Ljubiteljem jadrnanja na deski

Delavce Železarne obveščamo, da si lahko sposodijo jadralne deske za jadrnanje na Blejskem jezeru in morju.

Ključ dobite na oddelku za stanovanjski standard, soba 11. Dnevna najemnina za desko znaša 30,00 din, vsaka poškodba se zaračuna ob vrnitvi deske.

Za letni oddih desko lahko rezervirate s pisno vlogo.

Prvenstvo v letenju z zmaji

Od 21. junija do 8. julija 1990 bo potekalo na področju Gorenjske in Posočja 7. evropsko zmajarsko prvenstvo.

Vabilo na veliki hokejski ples z bogatim srečelovom

Hokejski klub Jesenice vabi v petek, 22. junija, ob 19. uri v športno dvorano Podmežakla na veliki hokejski ples z bogatim srečelovom (glavni dobiček je barvni televizor). Cena sreč je 25 din.

Zabavali vas bodo: Plesni orkester jeseniških železarjev pod taktirko Franca Koširja, štajerski ansambel Tornado in gost večera Alfi Nipič. Vstopnina 20 din.

Pričakuje vas
HK Jesenice

Mladi planinci, živjo!

Tako kot druga leta, smo vam pri MO PD Jesenice tudi letos pripravili Poletni planinski tabor. Ta bo od 24. junija do 30. junija.

Mlajša skupina, to so učenci od 1. do 4. razreda, bo tabor preživljala v Maretovem domu nad Martuljkom. Cena tega tabora je 300,00 din. Vodil ga bo Gorazd Jeršin. Starejša skupina (učenci od 5. do 8. razreda) bo teden dni preživela v koči na Planini pri jezeru. Ta tabor bo vodil Lojz Novak, cena pa je 500,00 din.

Poleg izletov boste na taborih izvedeli še marsikaj zanimivega o življenju v gorah, bo pa tudi dovolj prostega časa za razne družabne igre.

Podrobnejše informacije o obeh taborih lahko dobite na PD Jesenice ali pri Lojzu Novaku (telefon 84-718 - doma, ŽJ int. 33-52 v službi), nekaj dni pred odhodom na tabor pa bo v sejni sobi PD Jesenice še sestanek z udeleženci in njihovimi starši. Sestanek bo 21. junija ob 18. uri. Tu boste izvedeli vse o času odhoda in opremlitvi, ki jo morate vzeti s seboj.

Tabor lahko plačate v dveh obrokih. En obrok je ob prijavi, ki jo lahko oddate mentorjem na šoli, ali pa na PD Jesenice, drug obrok pa plačate na taboru.

Upamo, da se nam boš na taboru pridružil!

MO PD Jesenice

Prvi Krmeljev memorial v streljanju z zračno puško

Bil je v soboto, 16. junija, organizirala pa ga je strelska družina Triglav v počastitev četrte obletnice smrti dolgoletnega strelskega delavca Stanka Krmelja. Ta memorial smo izvedli dvakrat s streljanjem z malokalibrsko puško, letos pa se je vodstvo odločilo, da začnejo znova s streljanjem z zračno puško, saj je malokalibrsko strelšče pod Mežakljo porušeno.

Na strelišču strelske družine Triglav je tekmovalo sedem ekip iz cele Gorenjske. Najboljša je bila ekipa SD Brata Kavčič iz Škofje Loke s 1079 krogi, pred prvo ekipo domačina (1078 krogov) in tretjeuvrščeno ekipo strelske družine Partizan Julek iz Radovljice (1065 krogov).

Med posamezniki je zmagala Darja Bešter iz SD Stane Žagar Podnart, pred Leonom Buhom iz SD Brata Kavčič Škofja Loka. Tretji je bil Pavel Ježerski iz strelske družine Triglav.

E.S.

Tenis za železarje

Rezultati

Vrstni red moški

1. Erni Medja, Jeklarna 1, tel.2635, 2833

2. Emil Klinar, ETN, 3218

3. Milan Kambič, Vzdrževanje, 2370

4. Pavel Žuber, Jeklarna 1, 2532

5. Miran Pihler, Vzdrževanje, 2540,2558

Ženske

1. Milena Solar, kadrovski, 3312

Nadaljnje tekmovanje poteka po pravilniku, ki je bil objavljen v Železaruju v 18. številki. Prijave sprejemamo na sindikatu Železarne (tel.32-66).